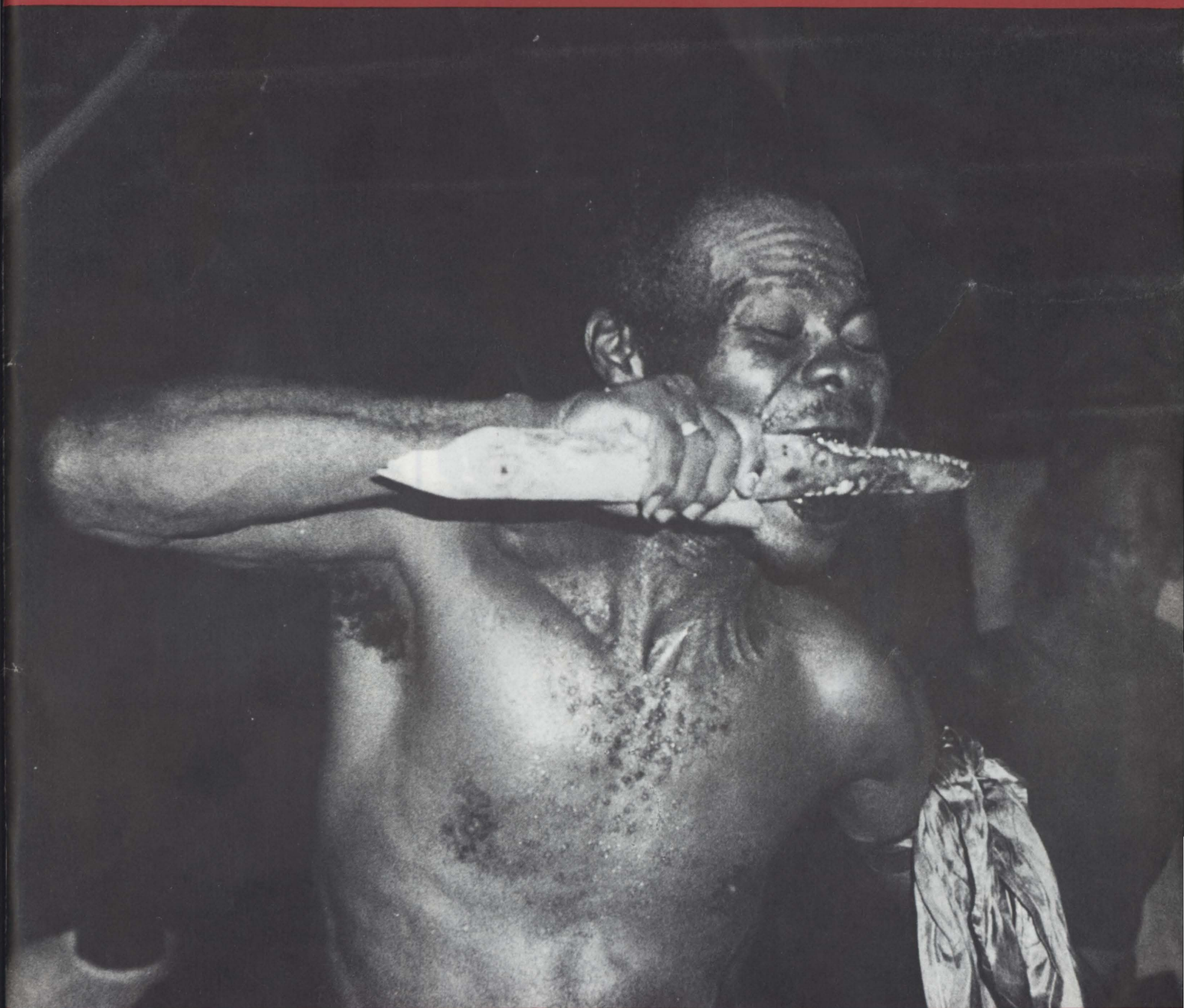

SÖKAREN

NR 8

1983 ÅRGÅNG 20

PRIS 12:00 INKL MOMS

Flera svenskar har nyligen gått över glödande kol. Men mannen på bilden (voodoo på Haiti 1982) är värre. Han biter av ett stycke från en glödande pinne. (Foto Per Sellmann.)

Att gå över glödande kol – en väg till frigörelse?

Av Pratima Bergman och Monica Seilitz

Tolly Burkan tänder en björkvedsbrasa.

– På den här kursen kan du under fyra timmar lära dig att gå över glödande kol utan att bränna dina fötter. Du får också veta hur du kan komma över din rädsla och bearbeta begränsande trossystem.

Detta säger Tolly Burkan om sin workshop att gå på glödande kol.

Tolly Burkan är en dynamisk person inom human effectiveness och sensitivity development-området och har föreläst och haft kurser under de senaste tio åren. Individuellt arbetar han med människor i kriser, speciellt med döende cancerpatienter och deras anhöriga, med människor som försökt ta sitt liv och med handikappade för att försöka öka deras livskvalitet och livsglädje. I Sverige leder han tillsammans med sin hustru Peggy (Stanley) Burkan kurser, bl a SRT – Spiritual Reality Training – och tantra.

En torsdagskväll i maj befinner vi oss i en villaförort norr om Stockholm, i ett hus omgivet av lummiga träd. Bland de närvarande, ca 50 personer, finns flera journalister och fotografer från tidningar och TV. När alla har presenterat sig, står det klart att de flesta är här av nyfikenhet, men några har kommit för att uppleva något som kan bidra till en andlig utveckling.

Vi sjunger tillsammans, och Tolly säger åt de närvarande fotograferna att inga bilder får tas av deltagarna utan deras tillstånd och att det som får fotograferas är när han själv, hans fru och två barn (8 och 12 år) går över glödbädden.

Tolly förklarar:

– Detta är för att deltagarnas energi inte ska distraheras under själva händelseförloppet, eftersom det har hänt att deltagare brännskadats.

Tolly leder oss ut till husets baksida, där en björkvedstrave, en halv meter hög, väntar på att antändas.

Under en stilla "OM"-sång, då vi står i ring och håller om varandra, håller Tolly på tändvätska, tänder en tändsticka – och stora, häftiga lågor letar sig upp mot den ljusa kvällshimlen.

En förväntan kan förnimmas i luften.

Så går vi åter in i huset, och Tolly börjar sitt föredrag om hur vi kan komma över vår rädsla genom att gå på glödande kol ikväll.

En grundläggande insikt är, får vi veta, att vi skapar vår egen verklighet genom de trossystem vi har. Den verklighet vi upplever är alltså en produkt av våra föreställningar om tillvaron. Har vi föreställningar som innebär begränsningar, så lever vi i en begränsad verklighet.

– Jag har lärt över 3 000 personer att gå över glödande kol, och ni kommer också att kunna gå, säger Tolly.

Hur ska vi då komma över vår rädsla (fear)?

– Jo, fortsätter Tolly, rädslan består av False Evidence Appearing Real (falska bevis som upplevs som verkliga) och han illustrerar detta med några trollkonster som förvillar våra begrepp och påvisar att verkligheten likaväl som trollkonster är illusioner.

– Det viktigaste för oss, säger han, är att vara uppmärksamma (pay attention) att vara vakna, att räkta vår uppmärksamhet, som nu, till våra fötter och inte till vårt intellekt. Vi måste vara ett med fötterna och inte med de tankar som säger att vi inte kan.

Tolly illustrerar detta med en berättelse:

– En man var förföljd av ett lejon. Han sprang och sprang för att komma undan och inte bli uppäten av lejonet. Så nådde han en klippavsats, där en lian hängde ned. Han såg bakom sig att lejonet var nära, så han slängde sig nedför lianen. Hängande tittade han nedåt marken och såg där ett annat lejon stå färdigt till anfall. Det fanns inget han kunde göra. Mannen tittade uppåt igen och såg då två råttor som gnagde på lianen. Nu fanns det absolut inget som kunde rädda honom från att bli dödad och uppäten av ett lejon. Så såg han sig omkring, och framför honom på en liten klippavsats växte en jordgubbe. Han tog den och stoppade den i munnen. Han fäste hela sin uppmärksamhet på smaken, och han var ett med jordgubbens smak. Ingenting annat betydde någonting.

– Det finns människor som kan gå över glödande kol, och det finns de som inte kan det, säger Tolly. Hur ska du kunna veta vilken grupp du själv tillhör? Glöden kan bli en symbol för vår rädsla, och vi har ikväll en möjlig-

Glöden är en symbol för din rädsla. Övervinn rädslan och gå...

het att ställas inför den. Du vet redan innan du tar det första steget, om du kommer att gå. Om du tar första steget, då klarar du att gå över hela glödbädden.

Tolly talar om vikten av att tänka positivt, om tankens skapande kraft.

– Jag ska berätta för er hur ni kan nå ett mål. Ni måste göra klart för er 1) var ni är, 2) vart ni vill, 3) göra upp en plan och 4) följa planen. Att ta dessa steg är att välja att ta risker. Och när ni vågar riskera något, då växer ni.

– Jag har alltid varit rädd för höga höjder, säger Tolly, och den rädslan kontrollerade mig totalt. För att konfrontera rädslan och bli fri från den tog jag en kurs i fallskärmshoppning. När jag satt uppe i planet och det var min tur att hoppa, kom rädslans alla "om" för mig. Tänk om fallskärmen inte vecklar ut sig... tänk om jag slår ihjäl mig när jag landar, osv. För att befria mig från rädslan hoppade jag. Jag kände att jag hellre riskerade allt, t o m mitt liv, än att fortsätta leva i denna skräck som hindrade mig från att göra det jag ville.

Tolly berättar medryckande och blandar skämt med djupaste allvar. Vid slutet av föredraget är det varmt i rummet, och spänningen vibrerar starkt.

Nervösa skratt blandas med djupa suckar.

Tolly ber oss ta av skor och strumpor, kavla upp byxben och gå ut under tystnad, även de som inte tänker gå.

Vi samlas i en ring och sjunger en sång, "release your mind, see what you find, bring it on home to your people" (släpp ditt intellekt och se vad som finns bakom, ta del av detta och förmedla det till dina medmänniskor),

medan Tolly rakar ut den förkolnade björkveden som nu av en journalist uppmäts till ca 650° C. Så går han snabbt över och därefter hans fru och barnen. En efter en går de övriga över, en del tvekar, några går långsamt, andra tar snabbt de tre-fyra stegen över den ca två meter långa bädden av glödande kol. En del avstår och stannar kvar i cirkeln. Alla har nu gått som vill gå, och Tolly släcker kolen med vatten och cirkeln upplöses.

Efteråt samlas alla inne i huset, och stämningen är bubblande, som förlöst efter förtätningen innan. Man berättar om hur det kändes att gå. Några kände ingenting särskilt, för andra var det en stor upplevelse.

De få som inte gick, hedrades av Tolly för att de vågade avstå.

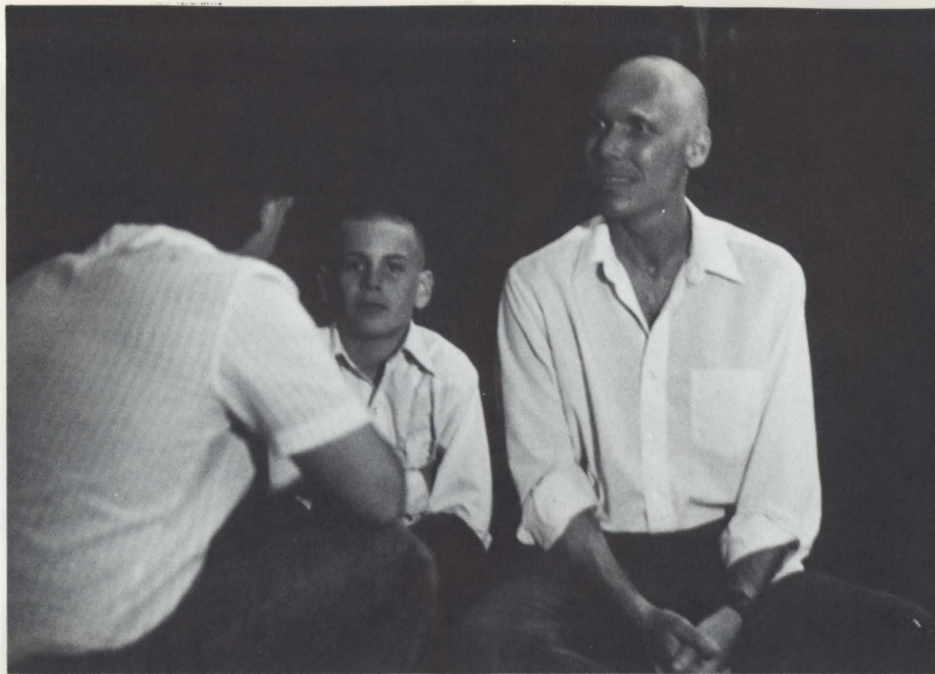
En stilla undran:

– Hur många drogs med av grupptrycket – suggestionen?

Tolly får frågan:

– Rent biologiskt, hur kommer det sig att människan kan klara av att barfota gå på glödande kol vid en temperatur mellan 400° och 650°, en hetta som ju i vanliga fall skulle svårt bränna kroppen?

Tolly berättar att forskare funnit nya system av körtlar i hjärnan, vilka direkt påverkas av våra tankar. Positiva tankar utlöser vissa biokemiska processer i kroppen, medan negativa tankar utlöser andra. Våra föreställningar finns lagrade i hjärnan som små ärr, men nya erfarenheter, t ex att tänka positivt i stället för att känna rädsla och tvivel, kan lagras och omforma de gamla.

Tolly Burkan, i h, instruerar. (Samtliga foton: Monica Seilitz).

Att gå på glödande kol, var det den mest fantastiska, omvälvande upplevelsen i deltagarnas liv?

Vad är det som får människor att göra detta?

Vad upplever man, när man går över, och förändrar det något inom en?

Dessa frågor, bland andra, ställer vi som inte gick, men var med denna kväll.

Pratima:

– Jag har varit med om firewalking i tidigare kurser, som jag deltagit i eller arrangerat, och då som en del av en helhet. Men mina fötter liksom växer fast vid marken, och ingenting kan förmå mig att gå över de glödande kolen. Kanske har jag helat mig själv och mitt karma genom att lyssna inåt till min inre visdom och förstått att jag helt enkelt inte ska göra detta. Hur det nu än är med den saken, så är jag fylld av glädje varje gång jag avstår.

Monica:

– Jag visste redan innan att jag inte skulle gå. Det kändes helt enkelt inte naturligt för mig att gå över glödbädden. Jag kände ingen som helst rädsla för att gå, men jag har en övertygelse som talar om för mig att detta är inte ett sätt på vilket jag kan komma vidare och utvecklas. Jag kan inte se att jag skulle bidra till mitt eget karma genom en sådan erfarenhet, speciellt som en del olyckor med brännskador faktiskt ägt rum. Och med den vetskapen avstår jag hellre och önskar andra lycka till.

Här följer några av de övriga deltagarnas erfarenheter:

Annika Waldenström, som organiserat kursen:

– Första gången jag gick på glödande kol var i samband med en

SRT-kurs som Tolly och Peggy höll. Det var en mycket stark upplevelse. Jag blev oerhört entusiastisk redan när Tolly började tala om vad vi skulle göra. Tänk att få visa för mig själv att det är möjligt att göra något som jag tidigare trott varit omöjligt! Mina gränser vidgades. Ikväll var det andra gången jag gick över glödande kol. Jag var inte i samma exalterade tillstånd den här gången. Jag hade mer tid innan att tänka på vad jag skulle göra. Funderingar kom. Tänk om min tro inte är tillräckligt stark den här gången! Jag kanske bränner mig! Tankarna gick hit och dit. Men när det väl var dags att gå över kolen, bestämde jag mig snabbt, bad om beskydd, koncentrerade mig och klarade mig oskadd över kolen. (Visserligen var kolbädden kortare den här gången, men om man bränner sig, kan man ju göra det redan på första steget.) Efteråt har jag känt hur värdefull den här erfarenheten var. Den ökade mitt mod. Jag känner hur meningslöst det är att fundera hit och dit innan jag ska göra någonting. Det är ju bara att göra det!

Jan Fjellander:

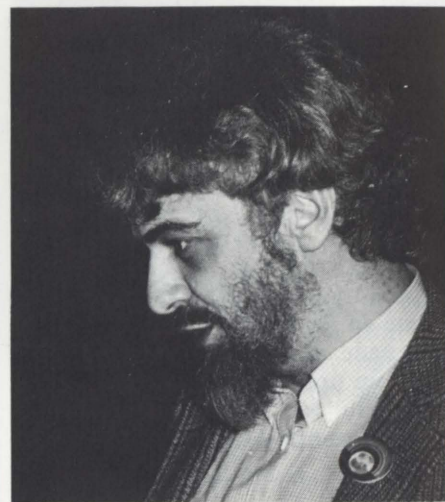
– Jag tycker det var intressant, fascinerande. Tidigare har jag intalat mig att det här fungerar i andra kulturer i samband med suggestion och liknande, men här byggdes ingen sådan suggestiv stämning upp, förutom sången vi sjöng i cirkeln. Detta var en demonstration inför mig själv att jag har möjlighet att kontrollera mina egna omständigheter. Jag är vanligen extremt känslig under fötterna – en klart sårbar plats på min kropp – så för mig var det av personlig vikt att befästa min uppfattning att bestämmer man sig för att gå, så lyckas

man.

Marianne Davies:

– Jag känner mig väldigt besviken. Det här var andra gången jag gick på glödande kol. Glödbädden var kort, mycket kortare än jag väntat mig och inte lika het som förra gången. Men det som störde mig mest var hela den kommersiella sidan, TV-kameror, journalister osv. Jag kunde inte vara mig själv utan föll in i min gamla roll att agera. Dagen efter kände jag mig väldigt deprimerad och besviken. Men visst kom jag till vissa insikter om mig själv – vad jag söker i livet är spänning, men jag är lite dum som inte lär mig min läxa första gången, utan vill bevisa något för mig själv genom att upprepa samma sak. Jag kände ingen som helst rädsla den här gången, och på något sätt var hela spänningen borta, eftersom jag redan visste hur det känns att gå över glödande kol. Att jag inte brände mig trots att jag var besviken, berodde inte på positiva tankar, utan på att jag helt enkelt inte brydde mig om vad jag gjorde, när jag gick. Förra gången, under en lång kurs, där firewalking var en del av helheten, var känslan en helt annan och mer inspirerande – jag var nästan som i trans, men mest var det den andliga gemenskapen med gruppen som var grunden till att jag kom över mina "rädslor".

Vi som inte gick frågar oss vad livet har för mening och innehåll för människan, där glödande kol, spikmattor eller droger är ett sätt att befria oss från våra rädslor och söka harmoni med Gud. Söker man dessa "peak experiences" (starka upplevelser) helt enkelt för att man har tråkigt och/eller för att undvika ta ansvar för den verklighet vi har skapat och ständigt skapar i nuet? Glödande kol – är det en genväg eller en omväg till frigörelse?

Jan Fjellander: – Jag hade i förväg sagt mig själv att jag inte skulle bränna mig, och det gjorde jag inte heller.

Vaddå? Glödande kol?

Text och foto Per Sellmann

Glödande kol – det är sånt som man grillar korv och biffar på. Men jag har också sett andra sätt, spännande och "omöjliga", på vilka det glödande kolet kan användas. Första gången var 1976 utanför London. Kumar hette en man, han kallade sig yogi och magiker. Han hade fastat i 12 dagar, mediterat och kontemplerat. I gryningen tändes en eld. Det var en rejäl stockvedsbrasa, som till slut resulterade i en glödande kolstig som mätte 10 meter.

Jag stod fem meter från den glödande och rykande stigen. Luften var kvav av värme och pyrande rök. Yogi Kumar gick av och an vid ena långsidan, som om han koncentrerade sig. Han gick länge. Ja, en halvtimme fick vi vänta. Så plötsligt sträckte han upp en hand i luften. Det var signalen! En andlös tystnad sänkte sig över platsen. Och så gick Kumar över den glödande stigen, det ena steget efter det andra. Det glödde till, och rök slog upp i hans fotspår. Hans gång var jämn. Han sprang inte, snarare skyndade han på sina steg. Jag tog ett par bilder, utan blix, och märkte att jag slutat andas. Så var han över på andra sidan, där han togs emot av dr Douglas Baker. Sen satt han tillbakalutad i en stol, höll fram fötterna så att vi kunde se och ta på dem. Otroligt, tyckte jag.

Nästa gång var på Haiti 1982. Min fru Gita och jag var med om en voodooceremoni. Det var en show som gjordes varje dag, och närvarande var endast ett tjugotal turister. Det hela började sakta. En flicka tycktes komma i trans och åt upp ägg med skalen. Sen höjdes tempot. Mambo, den kvinnliga prästinnan, hetsade upp

sig med trumrytmer och stark rom. Och så började hon svänga en livslevande höna ovanför huvudet. Trumrytmen stegrade sig till en kulmen, och då åt hon upp hönans huvud. Häftigt, tyckte jag.

Sen kom två män in på det fyrkantiga jordgolvet. De gjorde upp en brasa av torra grenar. Hela tiden dansade de och kastade med armar och ben i takt med trummornas rytm. Nu brann det bra, och då satte sig en av dem mitt i brasan! Sen började männen dansa omkring i elden. En av dem tog upp en glödande pinne och började tugga i sig den! Han var två meter ifrån mig, frenetiskt tuggande i sig det glödande stycket. Han fick loss en bit, och vänd mot oss andades han ut och in med ett rött glödande kol i munnen. Sen svalde han det! Och sen gjorde de om det, alla männen. Puh! Jag var alldeles svettig. Ägg med skal, ja det skulle jag kunna äta. Jag skulle också kunna tugga i mig huvudet på en levande höna om jag fick bra betalt och hade en halvpanna rom till hands. Men så jäklar att jag tuggar i mig glödande pinnar, och äter upp dem.

Gita och jag gick tillbaka nästa dag. Jag ville se det hela en gång till. Det var samma show. Fast nu var det en äldre prästinna som tuggade i sig huvudet på en levande tupp. Eldshowen var densamma. Och det var ingen inbillning. Jag fick det på färgbilder, när en av dem gapar och kolen glöder i hans mun.

En kväll i maj skulle Gita och jag själva gå på glödande kol. Tolly Burkan från USA hade annonserat att han skulle lära oss det.

Tolly pratade länge om att över-

vinna rädsan. Han gjorde det bra. Sen gick vi ut och tände brasan, av hederlig svensk björkved. Medan den brann gick vi in igen, och Tolly fortsatte att prata och trola. Därefter krattade vi ut den pyrande kolhögen. Jag kände mig lite besviken. Kolmattan blev så kort: bara cirka två meter. Vi nynnade på en sång som Tolly lärt oss, och sen gick han över kolen med sin familj. Sen gick några andra, och sen gick jag. Det var fuktigt i gräset. Jag nynnade på sången. Röken från kolen nådde min näsa och mina ögon, och jag kände mig skön. Så första steget, så andra, och då kände jag att något tog emot, som om jag trampat på en större sten på en grusgång. Och så nästa steg, och så var jag redan ute i det våta gräset. Det kändes himla skönt, och jag fick tårar i ögonen. Synd att kolbädden var så kort. Så stod jag på andra sidan, arm i arm med andra och sjöng och tog emot dem som kom över.

Var det en egotripp, eller? Jag tycker det var en snabbkurs i att stärka självförtroendet. Och sällan har jag gått på en kurs där man så handgripligt agerat praktiskt. För mig och Gita betydde det något att gå. . . liksom allt vad vi gör har betydelse. Men att nu kunna säga till sig själv: "Hördudu, ta dig samman, du gick ju på glödande kol, ska du inte klara av det här lilla problemet då", känns fint. Jag hoppas att fler får möjligheten att gå.

Javisst ja, jag fick en liten blåsa under vänster fot. Och jag vaknade samma natt av att det hettade enormt under fötterna. Men det kändes bara skönt.

Yogi Kumar går av och an vid den glödande kolstigen.

Efter en halvtimmes förberedelse går Kumar (Maidenhead, England 1976).

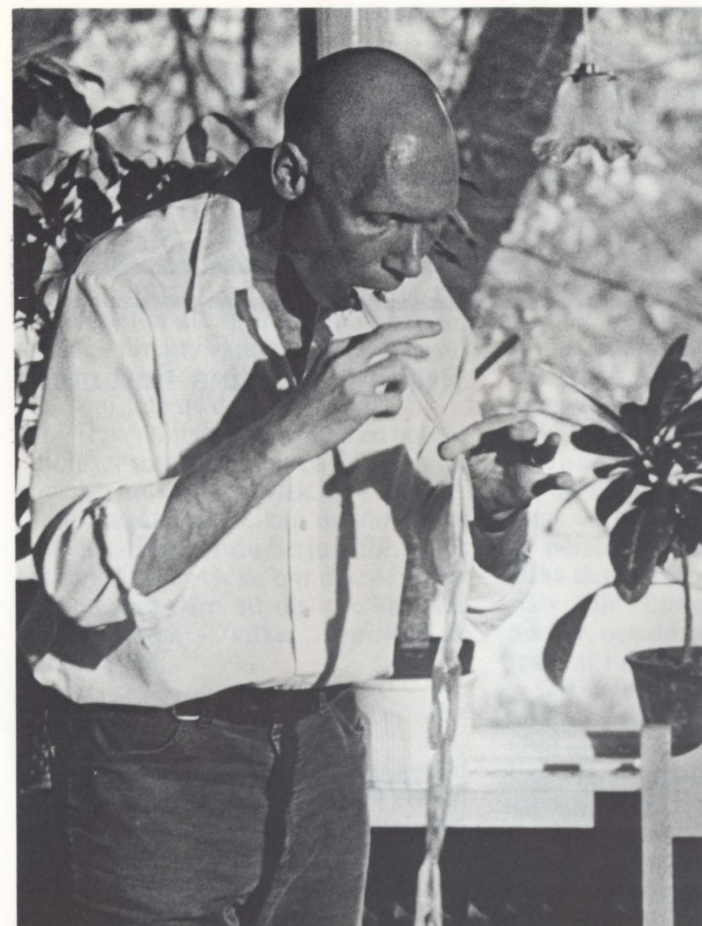
Bilder: Per Sellmann

Kumars fötter strax efter hans eldgång, helt utan brännsår.

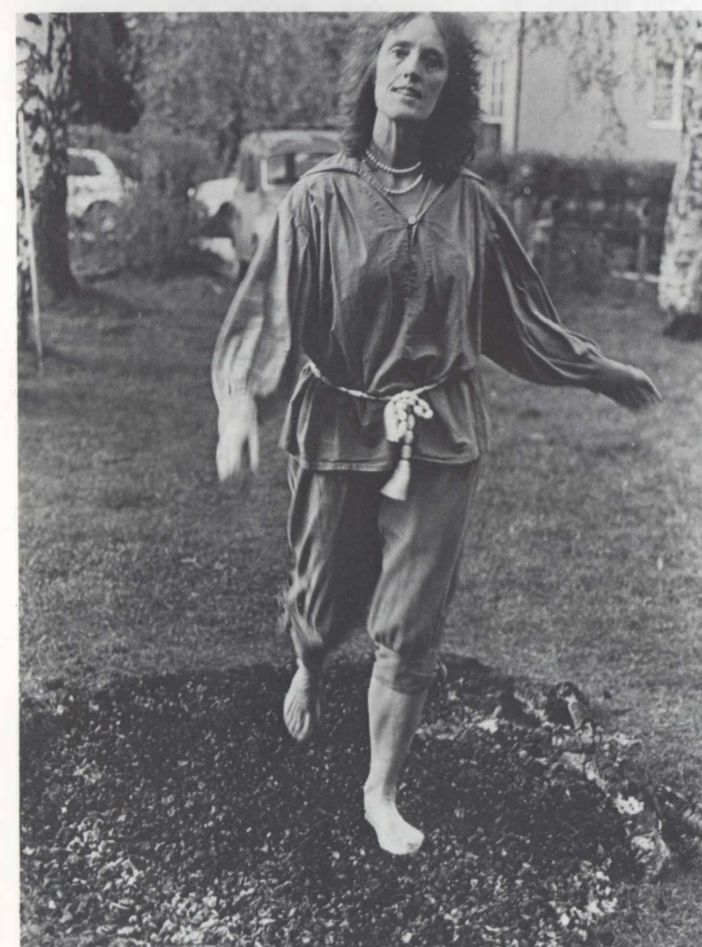
Yogin tar sitt första bloss på 14 dagar.

Tolly Burkan gör trollkonster för att visa att falska bevis kan upplevas som verkliga.

Klart för eldgång. Skor och strumpor av!

Gita Sellmann går över glödbädden.

Ingen skada på Gitas fötter.

Kärlek helar

Peggy Burkan undervisar

Foto Tiiu Serenander

Peggy Burkan har under åtta år arbetat med människor i självutveckling. Hon använder sig av en kombination av österländsk filosofi och västerländsk psykologi i sitt arbete.

– Du som aldrig har stigit in på vägen till ökad självinsikt, som inte har börjat upptäcka vad som händer inom dig själv och vilket förhållande du har till livet, dig vill jag hälsa välkommen till en mycket spännande väg, säger Peggy Burkan.

– Varje gång du upplever lite mer av dig själv, vare sig det är din ilska, din sorg eller din glädje över att leva, så öppnar du en väg till möjligheten att vara mer mänsklig.

Peggy Stanley – numera gift Burkan – är en 30-årig kvinna från USA som sedan 1974 har ägnat sig åt att hjälpa människor att komma till insikt och nå Gud.

Första gången jag mötte henne, 1979, var en oerhörd upplevelse för mig. Det var genom hennes utstrålning, klarhet och värme som jag vågade öppna mig och möta Gud. Peggy förmedlar möjligheten till inre omvandling, och hon understryker att det är våra val i nuet som bestämmer hur vi upplever livet.

Följande är ett referat av ett av hennes föredrag om *kärlekens helande kraft*.

Peggy:

Jag vill att ni inte bara lyssnar till mina ord. Orden jag uttalar har inte så stor betydelse, utan det viktiga är vad som händer inom er under tiden jag talar. Jag vill att ni ska lyssna med era hjärtan, känna vad jag säger, känna vem jag är bortom mina ord... Det finns en essens av ljus, ett allt, som binder oss alla samman. Vi växer inom oss inte genom de ord vi läser eller hör, utan genom att uppleva denna essens av ljus, som också kallas kärlek.

Referat: Pratima Bergman

Vändpunkten

När jag var 11 år, dog min äldre syster. Det var vändpunkten i mitt liv. Hennes död passade inte in i den bild av verkligheten som jag hade. Då började jag söka, och jag gjorde en överenskommelse med mig själv att aldrig mer älska någon förrän jag förstod Gud.

Vid 12 års ålder hade jag min första "enlightenment"-upplevelse (inre upplysning) och jag förstod att vi alla kommer från samma källa och är knutna samman, fastän vi väljer olika sätt att uppleva och njuta av livet.

När jag var 15 år, hade jag den otroliga lyckan att få träffa en hindu-mästare/guru, Sant Keshavadas, och hos honom studerade jag i 4 år tills jag var 19 år. Mycket av vad jag nu är och vad jag upplever av mig själv och av livet har jag lärt av honom.

Sann och falsk identitet

När jag arbetar med människor märker jag att de flesta lever med en falsk identitet och att de inte är villiga att förändras och bli den sanna individ som finns inom dem. De lever med en falsk identitet som de antagit för att glädja andra, oftast fina föräldrar.

När du själv inser detta, dvs att du inte är den som du djupast sett vill vara, vad kan du då göra åt det? Jo, du måste börja med att se efter vad det är du söker i livet. Varför döda den glädje som bubblar inom dig bara för att kunna fortsätta att leva med en falsk identitet?

Jag ska ge ett exempel.

Ett barn föds, den fjärde flickan i en familj som vill ha en pojke också. "Oh nej, inte en flicka nu igen!" säger föräldrarna. När barnet växer upp, märker det att det inte är riktigt omtyckt och tror att det inte ger sin familj någon glädje. Nu tänker barnet: "Vad kan jag göra för att vara annorlunda, hur kan jag förändra mig så att mina närmaste blir nöjda?" Barnet strävar efter att vara någon annan än det är – för att få känna kärlek från sin familj. Det börjar leva med en identitet som inte är dess sanna jag.

Vi lever alltså vårt liv med en hel del mönster som vi antagit på grund av en önskan att få mer kärlek. Om du själv tittar bakåt i tiden, kan du kanske se att du blivit det du är just för att få människor att tycka om dig mer eller för att visa dem att du inte behöver deras kärlek – vilket i princip är samma sak.

Val

Vad som behövs, om du vill leva med en sann identitet, är att du gör ett val så att du inte längre fortsätter på samma sätt som hittills. Allt som krävs är att du säger: "Nu har jag fått nog! Jag har hållit på så här tillräckligt länge. Vad jag vill göra är något helt annat från och med nu!"

När jag kan välja att trivas, kan välja att leva så att jag tycker om livet, och väljer detta, då känner jag inte längre som nu, utan känner mig väl till mods. Och det finns en mänsklig möjlighet att alltid må bra, att alltid tycka om livet och sig själv. Vi vill älska oss själva, vi vill tycka om att uppleva det som händer med oss.

(Peggy ritar upp en enkel skiss – en filmprojektor och en filmduk.)

Det här är en illustration till hur vi väljer vår bild av verkligheten. Filmen i projektorn är vårt undermedvetande. Undermedvetandet drar fram våra bilder av livet, vilka de än är: livet är roligt, livet är hårt arbete, människor tycker om mig, etc. Det som finns i vårt undermedvetande återges på filmduken. Filmduken är vårt fysiska liv. Men vi kan välja vilken film vi vill se. De flesta människor har aldrig tränat sig i detta, utan de bara accepterar den film som ständigt visas fram, de godtar den syn på verkligheten som de en gång fått.

Men du kan alltså stimulera ditt undermedvetande att ge dig den bild av verkligheten som du vill ha, och när du gör detta måste du vara villig att fortsätta hålla intentionen stark så att en förändring i din verklighetsuppfattning kan ske. Ju mer du vet att din intention är att uppleva kärlek till dig själv, ju mer det är kraft och energi bakom intentionen, desto snabbare kommer den att manifesteras.

Kärlek helar

Genom att arbeta med många människor har jag förstått att det är brist på kärlek som skapar smärta och att mer kärlek helar den. Ordet kärlek ger hos många en obehaglig känsla, liksom ordet sex. Det beror på att vi upplevt smärta i samband med dessa ord. Vi har hållit tillbaka kärlek till oss själva – och detta som vi hindrat oss från att känna, måste nu upplevas och kännas. Är du villig att gå igenom vad som krävs för att du ska kunna älska dig själv och låta andra älska dig? Ju mer du älskar dig själv, desto mer attraherar du andra som älskar dig. När det finns kärlek i hjärtat vibrerande från en person, då är det omöjligt att inte älska den personen. När du älskar dig själv, blir "filmen" i din "projektor" positiv, och du kommer att se positiva resultat i ditt liv.

Det vi menar, när vi säger att vi vill älska oss själva, är att vi vill uppleva Gud inom oss. De flesta av oss är ännu inte alltid i total kärlek till oss själva, utan är fångade i mentala mönster som är till men för oss. Men eftersom grunden i livet är kärlek/Gud, efter som vårt inre arv är kärlek, så har vi möjlighet att hela tiden uppleva kärleken. Vi måste först släppa vår föreställning att livet är dåligt, att vi är misslyckade och i stället vara villiga att med glädje uppleva allt emellan där vi är nu och total kärlek.

Det finns ingen att skylla på

Ingen utanför dig själv tvingar något på dig – inte din mamma eller pappa eller någon annan. Allt i ditt liv är resultat av din programmering, som du själv valt.

När känslor kommer upp inom dig att du är dålig och att du misslyckas i livet och du fastnar i dem, se dem då i stället som bekräftelse på att dina intentioner är starka och att du tillåter negativitet att komma upp så att du kan rensa ut den!

Att godkänna sig själv steg för steg är att välja en ny aspekt av livet, som ger glädje.

Hjälp till självhjälp

Jag vill ge några råd om vad ni kan göra för att börja er inre omvandling. Att välja är det viktigaste. Följ din önskan! Sätt intentionen högt, ge den kraft, håll fast vid den och manifestera den!

Meditera! Tillåt dig själv att vara tyst en stund varje dag! Tillåt dina tankar att strömma genom dig och bortom! Tillåt energin att flyta genom dig!

Ha positiva tankar! När du har en tanke i ditt sinne, då finns en mental bild knuten till den. Tanken manifesterar sig i en bild, och bilden manifesterar sig i sin tur i en fysisk verklighet. Så om du vill omvandla din fysiska verklighet, måste du omvandla dina tankar. Negativa tankar, som skapar en negativ fysisk verklighet, är en vana och kan ändras.

Uttryck dig själv! Visa vem du är! Var villig att uttrycka din unika varelse! Du är unik – annorlunda än alla andra. Njut av det! Var kreativ och ha roligt!

Var tillsammans med människor som är öppna! Om du vill förändra dig själv, utveckla dig själv, var då tillsammans med andra som stimulerar dig i detta! Om du vill älska dig själv mer, umgås då inte med människor som hatar sig själva, utan var tillsammans med människor som stimulerar dig att vara mer lekfull och tycka om livet!

Ge till dig själv! Börja leka! Ge till dig själv på ett lekfullt sätt! Ge dig själv promenader i skogen! Ge dig själv vänner som tycker om dig och som du tycker om! Var villig att ge dig själv stöd!

Gör saker som får dig att må bra! Skratta!

Ge dig tid! Vi har en tendens i västvärlden att glömma bort att ta oss tid. Vi är fast i vårt livsmönster att stressa och ha bråttom. Har du någonsin tänkt på hur omedveten din andning är? Och ändå vet vi att vi bara behöver ta ett djupt andetag, så slappnar kroppen av. Vi vet det, men vi glömmar bort det. Vi tänker: Måste jag känna så här? Måste jag vara så spänd i kroppen? Och vi glömmar bort att ta oss tid, att sakta ned, att slappna av. Vi glömmar bort att det är vi själva som tar oss vidare i livet. Ge dig själv tid att lyssna på regnet, att se blommornas skönhet och en ljuvlig solnedgång! Ta dig tid att se skönheten – den finns överallt.

Ta risker! För att kunna utvecklas och växa måste du ta risker. Vi måste våga säga till någon: Jag är rädd för dig, eller till någon annan: Jag är arg på dig, jag gillar inte när du är så där. Eller: Jag älskar dig, jag vill lära känna dig närmare. Vi måste vara beredda att riskera något – men ingenting kan hända som inte redan finns där, så risken är inom dig. Att ta en risk är en villighet att ta nästa steg i ditt liv.

SRT – Spiritual Reality Training – som nämns i artikeln, är en nio dagars intensivkurs som Peggy introducerade i Sverige 1981 och som hon numera leder tillsammans med sin man Tolly Burkan. För information om SRT, Teachers Training och Tantra under våren 1984 kontakta Livsglädje, Skogberga Gärd, 183 43 Täby, tel 0762-134 46.

Pratima, medmänniska

Hon vill hjälpa oss att bli "mer människor"

Pratima Bergman med Livsglädje. (Foto Tiiu Serenander.)

Livsglädje kallar hon sin firma. Den består av henne själv och organiserar kurser i personlig utveckling, dels Peggy Burkans kurser i Spiritual Reality Training (andlig verklighetsträning) dels hennes egna kurser i rebirthing, meditation och positivt tänkande.

Tidigare arbetade hon i flera år som sekreterare och i fem år som inköpare och försäljare på export i ett stort multiföretag. Samtidigt var hon fackligt verksam som studieorganisatör. En tid var hon, utan traditionell utbildning, lärare i svenska och engelska på högstadiet.

Hon hoppade av från den normala karriären och förvandlades till en *medmänniska*, började arbeta på Galleri MedMera i Stockholm med administration och med att organisera upp verksamheten samt med egna kurser i rebirthing. Men MedMera tvingades upphöra på grund av klagomål från grannarna, som blev störda. Ett år innan dess för Pratima till USA, kokkitteln för nya idéer, där hon i åtta månader kom i kontakt med många

människor, lärde sig en hel del och var med om att starta ett rebirthingcenter.

Hemkommen från USA bestämde hon sig för att starta Livsglädje.

– Innebär inte en verksamhet av den här typen en försämring av ekonomin? undrar vi.

– Om! svarar Pratima. Det blev en stor förändring. Men det är värt mycket att kunna jobba med något som man verkligen tror på.

– Och vad är nu ditt yrke? Är du terapeut eller konsult eller? Vilken är din titel?

– Jag har ingen titel, svarar hon. Men om man insisterar på att ge mig en titel, så kan man sätta *medmänniska*! Det är som medmänniska jag kan hjälpa andra, ge dem stöd i livet, stöd i deras utveckling för att bli *mer människor* – liksom jag själv behöver stöd för att bli mer människa.

Rebirthing

Pratima Bergmans egen specialitet är rebirthing (pånyttfödelse). Det är en

metod med intensiv andning. Man ligger på en madrass och andas utan uppehåll mellan in- och utandning. Avsikten är att man skall släppa både de mentala och de fysiska spänningarna. En del människor upplever tidigare liv under rebirthing, men detta är inte regel. Det beror mycket på vem som leder en rebirthingssession och vad denna har för intentioner. Pratimas intention är att klienten skall komma bortom den inre smärtan, bortom traumat, ned som i en mycket djup meditation. Hon ser rebirthing som en hjälp till självhjälp: man lär sig tekniken för att kunna använda den själv.

– Jag brukar göra rebirthing någon gång i veckan, säger Pratima. Då lägger jag mig ner och andas intensivt i ungefär en timme. Det känns som en inre dusch. Liksom man tvättar kroppen, kan man tvätta själen!

Kostar mycket

Kurser i personlighetsutveckling är ofta väldigt dyra. Peggy och Tolly Burkans kurser i Spiritual Reality Training, på 10 dagar, kostar 2 300 kronor plus mat och logi. Det är ingen liten summa. Oftast är det dyrt, när amerikanska kursledare kommer hit. Resorna kostar ju mycket.

– Men, säger Pratima, detta är ju en fråga om vad man väljer. Man kan välja att åka på semester till Kanarieöarna, eller man kan välja att gå på en kurs i personlighetsutveckling i tio dagar.

– Kan det inte, frågar intervjuaren, finnas människor som känner ett väldigt starkt behov att gå på den enda dyra kursen efter den andra? Så snart de hör talas om en ny kurs, hoppas de att den skall förvandla deras liv. Och sedan blir det en ny kurs, när den förra inte gav riktigt bra resultat, osv. Så skaffar de sig skulder som bara växer och som blir en belastning för dem, även mentalt.

– Då, säger Pratima, missar de livet. På Peggys kurser talas det mycket om hur man måste börja leva livet, och leva i livet. Man kan inte gå på kurs efter kurs och låta livet gå förbi – lika

litet som man bara kan läsa böcker utan att gå ut i livet och leva det.

Vi skapar vår verklighet

För Pratima själv har Peggys kurser i andlig verklighetsträning betytt mycket. Man tar där upp olika situationer ur livet och ser dem som inre utvecklingsprocesser. Det är fråga om att lära sig handskas med vardagens problem, att t ex förbättra sina relationer till andra människor – att se *hur* man reagerar och *varför*, samt hur min medmänniska reagerar, och *varför*, på vad jag säger eller gör. Viktigt är att inse att det är *jag* som skapar situationen. Ansvar är mitt.

– Den verklighet vi lever i, den skapar vi åt oss själva. Verkligheten är sådan som vi upplever den. Min verklighet är inte densamma som din.

– SRT, Spiritual Reality Training, är något mycket viktigt, anser Pratima. Det har gått ungefär 150 människor på de här kurserna i Sverige nu under två år. Vi har fått mycket fin respons på dem. Människor har verkligen börjat förändra sitt liv.

Men Pratima understryker att SRT inte är *enda* vägen. Det är *en* väg, av många, men kanske inte den bästa vägen för alla.

Kurserna har hållits bl a på Björkögården, Väddö, på Sölje kloster i Värmland och på hotell Persberg i Rättvik. Att man drar ut på landsbygden beror på att det rör sig om internatkurser, och de blir mycket billigare på landsbygden än i Stockholm. Dessutom har man en välgörande närhet till naturen.

Meditation

På sina egna kurser lär Pratima bl a ut meditation. Hon använder ingen speciell metod, utan tar upp olika metoder för att människor skall kunna hitta fram till sin egen meditation. Hon menar att valet av meditationsmetod bör vara individuellt. En del mediterar på mantra, men man kan också meditera på exempelvis yttre eller inre ljus, på andningen eller på musik. Själv började hon en gång med TM, som var hennes första kontakt med ny andlighet, men hon säger att hon inte känner speciellt för det mantra hon fick, utan att hon i stället gärna mediterar på exempelvis OM.

Pratima var tidigare sannyasins, discipel till Bhagwan Shree Rajneesh. Hon har ännu kvar en del av det namn hon fick av Bhagwan: Anand Pratima. Det betyder An Image of Bliss, dvs en bild av sällheten. Pratima, som betyder bild, har hon behållit och fått det kyrkobokfört som ett tilläggsnamn. Annars heter hon Christina.

– Det känns riktigt att heta Pratima, säger Pratima. Andra speglar sig i mig, och jag speglar mig i andra!

Men Pratima hoppade av Bhagwan-rörelsen för ett år sedan.

– Jag var en udda sannyasins, säger hon, gick aldrig på centret, deltog aldrig i kurser, utan min anslutning var en kärleksaffär mellan Bhagwan och mig. Och jag upplevde då att denna kärlek var något som fanns i mitt hjärta och som var en väldigt fin energi som jag mätte bra av. Jag kände att om jag vågade vara hans discipel, så skulle jag väcka upp mycket i mig som jag inte vågade titta på annars. Det började också hända saker med mig som var väldigt bra. Men sen kom det till en punkt då jag kände att Bhagwan var något avslutat för mig. Då tog jag av mig malan med hans bild. Det fanns ingen energi kvar längre för att vara sannyasins.

Energivågen

För ett och ett halvt år sedan började Pratima göra annons- och gratistidningen Energivågen tillsammans med

Tomas Frankell. Nu gör hon den i samarbete med Monica Seilitz, och de har startat ett handelsbolag som organisation för verksamheten.

– Jag känner att tidskriften fyller en stor funktion, säger hon.

Energivågen tar in annonser om alla slags kurser, föredrag, konsultationer m m som handlar om självutveckling, andlig utveckling. Utgivarna sorterar inte materialet, utan låter varje annonsör ansvara för sin verksamhet. Ekonomiskt går det ihop, men någon lön för arbetet har det inte blivit ännu.

I september förra året började Pratima arbeta på Vattumannen. Det skedde i samband med att Anders Ekströmer lämnade bokhandeln för att driva ett bokförlag. Hon trivs där, men slutar ändå i september i år för att ägna sig helt åt kursverksamhet samt tidningen Energivågen.

Vi kommer att få höra mer om nya tidens medmänniska Pratima och hennes nya tidens företag Livsglädje i framtiden.

SM

Intuition

är det tystaste ljudet inom oss.

Den tystaste rösten.

Det är en röst för vägledning.

Det är ett sätt att vara.

Intellet ger oss orsaker till

vad vi bör göra,

talat om för oss vad som ska bli gjort,

medan inre vägledning betraktar –

utan att döma.

Om du vill ta beslut baserade på kunskap,

lyssna då på den tystaste rösten.

”Äkta kraft” – sanningen – kommer från

vår mjukhet, öppenhet och känslighet.

Det är kontakten med det inre ljuset

som förser oss med styrka.

Att leva som exempel är att undervisa.

David Cohen (1980)

Övers Pratima Bergman

LIVSGLÄDJE inbjuder härmed till följande kurser under 1984

SEXUALITET ANDLIGHET TANTRA 23-25 mars

Syftet med kursen är att skapa större känslighet, njutning och medvetenhet i oss själva och våra relationer och att inlämma sexualiteten som en aspekt av andlighet. Den kärleksfulla och stödjande strukturen frambringar den trygghet som gör att vi ärligt vågar undersöka våra sexuella barriärer så att blockerad energi kan förlösas och medvetenhet kan spira.

Omsorgsfullt valda övningar används för att ge deltagarna största möjliga utbyte av kursen – så att en transformation kan ske.

Kurskostnad: 700 kr inkl kost & logi

SRT – SPIRITUAL REALITY TRAINING 31 mars-8 april "transform your everyday life into a spiritual experience"

SRT är 9 intensiva dagar – en maximal medvetenhetsträning som konfronterar begränsande förhållningssätt, föreställningar och vanemönster – så att du kan börja ändra dina reaktioner och handlanden.

SRT är en av de få kurser allmänheten erbjuds, som skapar möjligheter för snabb och konkret förändring och utveckling. Strukturen skapar intellektuell förståelse och ger möjlighet till känslobefrielse och djupt helande i en glädjefull och kärleksfull atmosfär.

***Kurskostnad:** 2 300 kr

TEACHERS TRAINING; "transforming human experience" 11-18 april

Kursen är speciellt utformad för blivande utbildare/lärare/pedagoger i självutveckling och för människor som redan nu arbetar med detta, terapeuter och andra som hjälper och stöder andra människor i deras utveckling. Betoningen på att stimulera individuell kreativitet ger deltagarna möjligheter till självuttryck och personlig utveckling.

Alla deltagare kommer att få individuell tid med Peggy och Tolly för att utforska specifika behov.

***Kurskostnad:** 1 850 kr

THE NEXT STEP – ADVANCED TRAINING 20-23 april

Denna avancerade kurs vänder sig till deltagare som tidigare arbetat med Peggy och Tolly under "långa" kurser.

***Kurskostnad:** 800 kr

Samtliga kurser är i internatform och kostnad för kost & logi tillkommer där ej annat anges. * För anmälan som mottages före 1 januari -84 reduceras kurskostnaden med 10 %.

Anmälan sker genom att betala in 500 kr till pg 460 08 45-4 Livsglädje. (Vid ev avbokning senast 30 dagar före kursstart återbetalas 200 kr)

Kursspråk: engelska

Kursverksamhet och konsultation i självutveckling

Pratima Bergman
0762-134 46

Skogberga Gård
183 43 TÄBY

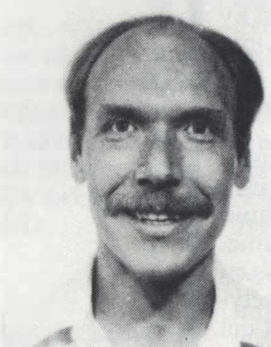
Annika Waldenström
08-61 69 63

Firewalking-workshop 27/3 -84 med Tolly Burkan arrangeras av Annika Waldenström tel 08-61 69 63.

Kursledare

PEGGY BURKAN har under åtta år arbetat med otaliga människor i självutveckling i USA och i Europa.

Peggy har utvecklat kraftfulla tekniker som möjliggör snabb transformation och hennes stöd genom stark ovillkorlig kärlek, klarhet och intuition får människor att öppna sig och börja förändra sina liv. Peggy har studerat i USA och i Indien och använder sig av en kombination av österländsk filosofi och västerländsk psykologi i sitt arbete. Hon anlitas ofta av utbildare och anses vara expert på att förmedla kunskap om livet och om medvetenhet.

TOLLY BURKAN är en dynamisk person inom Human Effectiveness och Sensitivity Development-området. Han har föreläst och givit workshops under de senaste 10 åren. Individuellt arbetar han med människor i krissituationer speciellt med döende cancerpatienter och deras anhöriga, med självmordskandidater och med handikappade för att öka deras livskvalitet och livsglädje.

Boken **HOW TO MAKE YOUR LIVE WORK OR WHY AREN'T YOU HAPPY?** som han skrev tillsammans med Ken Keyes används flitigt av läkare, lärare och andliga ledare. Boken är översatt till svenska. (Förlag: Edista)

Bibi Andersson
Margareta Calmgård Bergmark
Birgitta Hambraeus
Kerstin Nordin
Ingrid Olausson

Kerstin Nordin

Nytänkarna

Nytänkarna är en ideell förening som arrangerar föredrag och seminarier i den nya tidens anda. Den vill sprida kännedom om dagens nytänkande inom psykologin, filosofin, utbildningen, medicinen, fysiken, arkitekturen, odlingen, ekonomin, politiken – ja, alla sorters nytänkande som botten i en helhetssyn på människan och hela verkligheten, kärlek till och respekt för allt levande på jorden och tron på alla människors möjlighet att utvecklas.

Föreningen har startats av och består av fem kvinnor: skådespelerskan Bibi Andersson, journalisten och författaren Margareta Calmgård Bergmark, centerriksdagsmannen Birgitta Hambraeus, new age-konsulten Kerstin Nordin samt journalisten (SvD) och författaren Ingrid Olausson. Från i höst erbjuder man även andra att bli medlemmar, dels för att stärka föreningens ekonomi, dels för att skapa möjligheter för de intresserade att knyta kontakter med varandra, bilda nya nätverk samt engagera sig i föreningens arbete.

Nytänkarna vänder sig främst till sådana som inte redan är övertygade och inte så lätt nås av information om de nya tankarna. Framför allt vill man fånga in opinionsbildare – media- och företagsfolk, politiker och författare. Det är också sådana som man i första hand vill ha som medlemmar, "inte hela gänget av redan new age-frälsta", som Kerstin Nordin säger till Sökanen. Men alla som vill vara med och stödja verksamheten är givetvis välkomna.

Kerstin Nordin berättar om hur idén till Nytänkarna föddes:

– Ingrid Olausson, Margareta Calmgård Bergmark och jag satte oss ner en kväll vid Margaretas köksbord och funderade över vad vi skulle kunna göra för att föra de nya tankarna längre ut i samhället, förbi oss andra som går till Vattumannen, läser Sökanen och redan känner till det här. Vi visste att det finns väldigt många som är intresserade, men inte nås av

information.

– Bibi och jag hade anordnat ett par privata "framtidssalonger" med bland deltagarna sådana nytänkare som hållit föredrag på Levande företag-konferenserna, såsom Jean Houston, Willis Harman och George Land. Viktiga svenska opinionsbildare var också med. Vi såg att folk var intresserade av att komma och informera sig om de nya tankarna, och så föddes idén om en förening som skulle arrangera sådana här föredrag och seminarier.

Sedan oktober förra året anordnar Nytänkarna föredrag en gång i månaden. Första gången var programmet en videofilm med Jean Houstons föredrag på Levande företag-konferensen. I november pratade Michael Lindfield från Findhorn om Findhorn. I december var talaren Sir George Trevelyan, mystikern, som var i Sverige vid den tiden för att ta emot sin del av det s k alternativa nobelpriset. I januari var det ingenting, men i februari talade matematikern och fysikern Ambjörn Naeve om den nya fysiken och den nya världsbilden. I mars höll engelsmannen Peter Russell ett föredrag om "the awakening earth" (den uppvaknande jorden). Russell har skrivit en bok med det namnet – den kommer på svenska i höst – vilken visar att jorden är ett levande väsen. I april talade Arne Klingborg om antroposofin, och i maj var talaren Kay Tift, psykolog från USA. Det anordnades också två seminarier med henne (se särskild artikel i detta nummer).

– I höst, berättar Kerstin Nordin, kommer vi troligen att få hit Gary Zukav som skrivit boken "De dansande Wu Li-mästarna". Det är Pedagogik & Produktion som inbjudit honom till Levande företag-konferensen, som hålls i Värmland i år. Men vi hyr honom för en kväll i samarbete med Kursverksamheten vid Stockholms universitet.

– Biologen Rupert Sheldrake, författaren till "Mot en ny livsvetenskap", skall komma i oktober. Vidare hoppas vi på Paul Solomon i novem-

ber och i december någon av dem som får alternativa nobelpriset. Vi planerar också ett weekendseminarium om framtiden för tonåringar i höst samt en veckas framtidsfestival för ungdomar hösten 1984 i samarbete med flera organisationer.

– För det mesta har vi hållit till i Riksdagshuset, upplyser Kerstin, eftersom Birgitta Hambraeus är riksdagsman. Första gången var det 35-40 deltagare, sedan ungefär 70 och därefter 140. Det har ständigt ökat. De som kommer, tipsar oss om andra som de tror också skulle vara intresserade. Vi har mötts av stort intresse och får ständigt kontakt med folk som hört talas om Nytänkarna och vill få information.

– Från och med februari i år samarbetar vi med Kursverksamheten, som ger oss ett visst ekonomiskt och administrativt stöd. Det är dyrt att ta hit utländska föredragshållare. Jag pratade nyss med en medarbetare till Paul Solomon i telefon. I Amerika tar de 1 000 dollar (ca 7 500 kronor) om dagen. Det – plus att vi skulle bekosta resan – finns det ingen möjlighet för oss att betala, sa jag. Så vi får förhandla oss fram till en överenskomst med Solomon, och det skall nog gå bra.

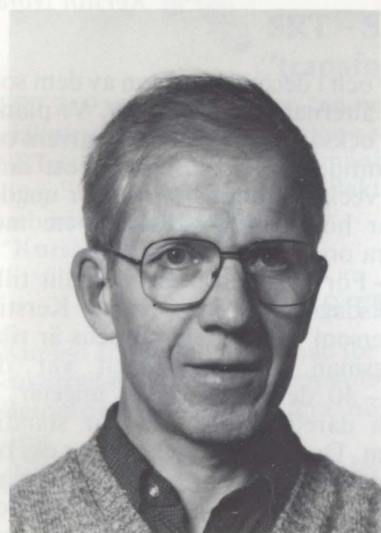
– Vi har tagit 30 kronor i inträde till föredragen. Seminarierna är dyrare: cirka 1 400 kronor för ett femdagars seminarium. Seminarierna ger ett litet överskott som bidrag till verksamheten.

Föredragen hålls i allmänhet på engelska och översätts inte. Kerstin menar att det mest är engelskkunniga personer som kommer, mediafolk och företagsfolk, så att det inte är något problem med språket. Dessutom tror hon och hennes kamrater att det är irriterande för många att höra översatta föredrag.

Intresserade kan vända sig till Kerstin Nordin, Örnvägen 3, 181 40 Lindö.

Gunnar Ståldal

ATEISM

Hur ser en ateist på religionen? Det visar här lektor Gunnar Ståldal, som är teolog. Det är viktigt, anser han, att ateismen beskrivs sakligt av exempelvis religionslärare och troende skribenter, så att intresserade får en korrekt bild av det ateistiska synsättet.

Ett fåtal tror

För drygt hundra år sedan utkom en lärobok som hette "Dr Martin Luthers lilla katekes med kort utveckling. Av Konungen gillad och stadfäst den 11 okt 1878". Det rör sig alltså om en officiell bok. Den kom att användas som lärobok i svenska skolor fram till år 1919. Såvitt jag förstår är den lära som där förkunnas fortfarande Svenska Kyrkans lära. Men idag behöver ingen tro det som står där. Det är tillåtet att offentligen ta avstånd från både påståenden och värderingar i katekesen. (För 70 år sedan kunde sådant rendera kritikern en månads fängelse.)

I katekesen kunde man bland annat lära sig följande:

Gud är en ande med alla de högsta fullkomligheter: evig och oföränderlig, allstädes-närvarande, allsmäktig, allvetande och allvis, helig och rättfärdig, sannfärdig, god och barmhärtig.

Vidare kunde man inhämta att *Gud drager försorg om allt vad han skapat, men synnerligen vårdar han sig om människorna och synnerligast om dem, som förtrösta på honom.*

Om olyckor och lidanden visste katekesförfattaren detta:

De olyckor som träffa människorna, böra vi aldrig anse såsom verkan av en slump eller av ett blint och obevekligt öde, utan såsom för syndens skull skickade av Gud, de ogudaktiga till straff, varning och väckelse, men de gudfruktiga till prövning och stadfästelse av deras hopp, kärlek och förtröstan till Gud.

Som bevis för detta påstående citeras en vers ur profeten Jeremia:

Det är din ondska som bereder dig tuktan, det är din avjällighet som bereder dig straff.

Guds vilja är inte svår att uttröna: den är formulerad i de tio budorden och deras förklaringar. Men hur mycket man än bemödar sig att leva enligt budorden kan man ändå aldrig bli rättfärdig därigenom *ty vårt medfödda syndafördärv kan aldrig här i tiden utrotas och därför synda vi på mångahanda sätt.*

Om man skulle gå ut och fråga ett tusen svenskar idag om de trodde på

de här satserna, skulle man nog inte få många ja-svar. Det är få som tror att man kan utsäga något bestämt om Gud, ja det är få som tror på Gud överhuvudtaget. Enligt en enkät som Barnjournalen nyligen gjort är det bara 30 procent av alla barn och ungdomar som tror på Gud. 60 procent tror inte, och det betyder att ateisterna är dubbel så många som teisterna.

Någon tycker kanske det verkar väl starkt att kalla små barn ateister, men jag ser inget fel i det. En enkel och lätthanterlig definition av begreppet ateist är följande: Den som inte tror på Gud är ateist. Den som tror på Gud är teist.

Det enda gemensamma för alla ateister är att de inte tror på Gud. Någon "ateistisk livssyn" i övrigt finns inte. Det är viktigt att hålla det i minnet, eftersom kristna författare gärna vill koppla ihop ateismen antingen med Nietzsche eller med Marx och så göra ateismen ansvarig för diverse övermanniskoideologier, tex den nazistiska, eller för terrorn i Sovjetunionen under Lenin och Stalin.

Människor kan bli ateister av olika orsaker. En är att de aldrig hört talas om Gud. De är alltså ateister av födsel och ohejdad vana. En annan orsak är att de inte tycker att frågan om Gud är intressant och därför aldrig funderar över den. En tredje orsak är att man tycker att det saknas skäl att tro på en eller flera gudar. Några ateister har haft en kristen tro men gjort sig fria från den genom filosofiska resonemang.

Ateismen går framåt

Ateismen har gått säkert framåt de senaste hundra åren. Denna utveckling började nog just på 1880-talet när den ovan citerade katekesen var ny och färsk. 80-talet var en tid av genombrott för naturvetenskapen: inom fysik, kemi och medicin gjordes epokgörande upptäckter som stärkte tron på den mänskliga tankens förmåga att utforska verkligheten. Där vetenskapen gick fram, gick folktron tillbaka. Skogsrår, tomtar och troll,

Ur Nietzsche "Så talade Zarathustra: "Jag besvär er, mina bröder, förbli jorden trogna och tro inte dem som talar till er om överjordiska förhoppningar. Giftblandare är de, vare sig de vet det eller inte. Livets föraktare är de, döende och själva förgiftade som jorden tröttnat på. Må de då lämna den. En gång var skändligheten mot Gud den största skändligheten, men Gud dog och med honom dog också dessa skändliga..." (Foto Bengt-Göran Carlsson.)

näcken och t o m Hin Onde förvisades till sagans värld. Många tyckte att Gud, Jesus och änglarna också hörde hemma där. Kyrkans prestige sjönk, bl a beroende på att åtskilliga teologer tog avstånd från en stor vetenskaplig upptäckt: utvecklingsläran. Att många dessutom från predikstolarna motarbetade arbetarrörelsen, som krävde rättvisa, frihet och bröd, bidrog inte precis till att göra de breda lagren mer gynnsamt inställda till religionen.

Böcker som argumenterar för ateism är ganska sällsynta, i varje fall om man jämför med den strida religiösa bokfloden. Radioprogram som kritiserar gudstron är också väldigt ovanliga. I TV får religionen PR inte bara i gudstjänsterna, utan också i rena underhållningsprogram av typen Kafé 18.

På 50- och 60-talet förekom dock en religionsdebatt i svenska massmedia under medverkan främst av Ingemar Hedenius och Herbert Tingsten.

Deras tankar kan man idag bekanta sig med genom följande litteratur:

Hedenius: *Tro och vetande*

" Att välja livsåskådning

" Tro och livsåskådning (innehåller de två föregående

böckernas text)

" Helvetesläran

Tingsten: *Åsikter och motiv* (kapitlet "Vad gör Gud?")

Den som läser engelska rekommenderas ta del av följande arbeten:

Flew: *God and Philosophy*

Smith: *Atheism. The case against God*

Mackie: *The miracle of theism*

Dessutom är åtskilliga av Bertrand Russells böcker en guldgruva för den som vill veta hur en ateist tänker, exempelvis *Filosofi för lekmän, religion och vetenskap* samt *Varför jag inte är kristen*.

Rationalism

Det gemensamma för de här författarna är att de är rationalister. De bekänner sig till den intellektuella moralens maxim som säger att man inte skall tro på annat än det som det finns förnuftiga skäl att tro på. Och när de tittar på de religiösa läroren, så finner de att det saknas skäl tro att Gud existerar. De "bevis" som framlagts genom tiderna håller inte för förnuftets prövning.

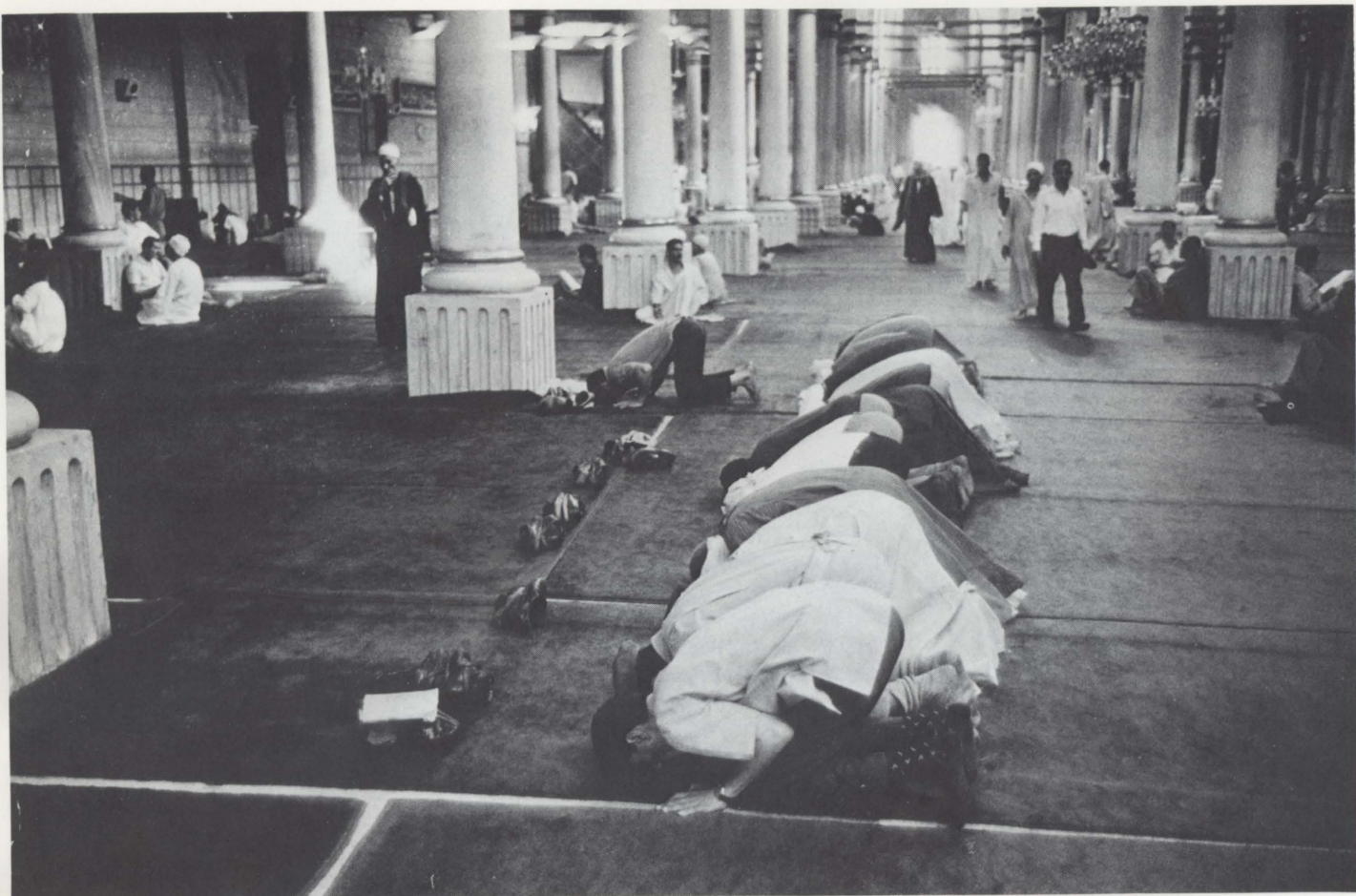
Det s k kosmologiska beviset säger att allt måste ha en orsak. Alltså måste hela universum ha en orsak. Denna

orsak är Gud. Men detta duger inte som logiskt bevis. Om allt måste ha en orsak, måste även Gud ha en orsak osv i all oändlighet. Som resultat får vi en oändlig serie av gudar, något som inte stämmer med den kristna läran.

Det teleologiska beviset utgår från världens ändamålsenlighet och sluter därifrån till existensen av en förnuftig skapare. Men det lider av minst två fel: För det första är inte världen särskilt ändamålsenlig: slöseri med livsfrön, meningslöst lidande och katastrofer är alltför vanliga. För det andra borde inte ett allsmäktigt väsen behöva använda några medel för att uppnå ett mål. Han borde kunna direkt på nolltid åstadkomma det fullkomliga tillstånd han önskar.

Det ontologiska beviset utgår från definitionen av Gud såsom "det fullkomliga väsendet" och drar därav slutsatsen att Gud måste existera, ty annars vore han ju inte fullkomlig. Felet med det är att det betraktar "existens" som en egenskap, vilket det inte är.

Det religionshistoriska gudsbeviset utgår från att alla folk vi känner till har eller har haft någon religion. Alltså måste det finnas en gud. Den outtalade förutsättningen är att så

Religiösa ceremonier tycks förekomma hos alla folk. Kan man därav dra slutsatsen att det också existerar en gud? (Foto Per-Olle Stackman.)

många människor inte gärna kan missta sig. Felet med detta "bevis" är att det "bevisar" för mycket. Med denna metod skulle man ju lika väl kunna "bevisa" att folktrons alla väsen existerar, något som väl ingen modern människa går med på.

Övriga gudsbevis: det psykologiska och det moraliska, vilka utgår från gudsidéns resp samvetets förekomst i vårt medvetande och därav drar slutsatsen att det måste finnas en gud som nedlagt dessa idéer hos oss, har knappast längre någon beviskraft sedan Freud förklarat motsvarande idéer som en del av överjaget.

Finns inga bevis för Guds existens, så saknas anledning att tro på honom. Det är den som påstår att något finns – flygande tefat, bakterier, djävlar eller vad som helst – som har hela bevisbördan, inte den som tvivlar.

Men begreppet "Gud" skiljer sig från begreppet flygande tefat därigenom att det inte ens går att begripa vad den troende menar med "Gud". Gud sägs stå över naturen. Han är inte ett led i natursammanhanget. Men vad är han då? Kan vi ens föreställa oss ett väsen som inte ingår i natursammanhanget? Hur skall vi tänka oss det? Saken blir inte bättre av att många kristna enfatiskt säger att Gud är större än våra tankar. Vårt förstånd räcker inte till för att fatta Gud. Nej,

om Gud är ofattbar, varför skall vi då alls prata om honom? Är han ovetbar, så finns ju inget att säga!

Nu brukar dock kristna inte vara helt konsekventa. Även om Gud är något helt annat än det vi känner till, så anses han dock ha vissa egenskaper. Så t ex sägs han vara "allstädes närvarande, allsmäktig, allvetande och allvis, helig och rättfärdig, god och barmhärtig".

Kan man vara allt det här på en gång? Ja, det är kanske logiskt möjligt. Men nu vet vi att majoriteten av jordens människor lider av undernäring. Varje dag dör hundratusentals människor av naturkatastrofer, hungersnöd eller krig. Om Gud är god och barmhärtig och dessutom allsmäktig, så måste han vara okunnig om hur folk faktiskt har det. Alltså är han inte allvetande. Om Gud är allvetande och allsmäktig, så är han inte god, eftersom han låter folk lida så där. Om Gud är allvetande och god, så är han inte allsmäktig.

Det finns något som gör det hela ännu svårare: Gud sägs vara en domare som skall döma åtskilliga människor till evig pina. Vi skulle inte kalla en man för en "god fader" om han straffade sina barn med *en dags* pina för någon förseelse. Ännu omöjligare blir det att kalla en ande för god och barmhärtig, om denne ande

dömer människor till evig pina, i all synnerhet som denne ande sägs ha hela världen i sin hand och alltså i förväg kunde ha ordnat så att ingen människa någonsin begått någon förseelse.

Konstigheter

Det kristna gudsbegreppet är helt enkelt monstruöst. Även bortsett från de logiska orimligheterna, så ter sig den skräckhistorien minst sagt konstig. En ande, som kallas "Gud", skapar universum och ser till att en planet blir bebodd först av djur, senare av två människor. Dessa två får göra vad de vill utom att äta av frukten på kunskapens träd. De gör det i alla fall, eftersom en orm övertalat dem till det. som följd därav föds alla deras barn och barnbarn i all framtid med ett medfött syndafördärv. De kan inte låta bli att synda. För att göra det möjligt för sig själv att förlåta de människor han själv skapat de synder som dessa inte kan låta bli att begå, så sänder Gud sin "Son" (det är oklart om detta ord skall förstås bildligt eller bokstavligt) till jorden. Sonen låter sig torteras till döds. Sedan uppstår han ur graven och far tillbaka till himlen där Gud bor (fastän Gud är allstädes närvarande). Nu kan Gud förlåta människorna deras synder, men bara

om de ber om förlåtelse "i förtröstan på Frälsarens Jesu Kristi förtjänst". Gör de inte det, kommer de till helvetet.

Hela denna historia är konstig, och det saknas alla skäl att tro på den. Nu är det inte ovanligt att kristna själva håller med om att den kristna läran är konstig. Den är "för grekerna en dårskap", som Paulus säger. Men varför tror de på den då? Jo det finns en källa till kunskap av högre art än förnuftets, nämligen "tron". "Tro" i denna mening har inget gemensamt med vardagslivets eller vetenskapens tro, t ex på att kaffe piggar upp eller att man bränner sig om man sticker in fingret i en ljuslåga. Dessa är två exempel på rationell tro: man abstraherar något ur tidigare upplevelser och låter detta tjäna som vägledning för ens fortsatta färd genom livet. Den religiösa "tron" däremot är något man fått som gåva av Gud och den påverkas inte av förnuftsresonemang, sägs det. (Men det sista var väl fel i all fall! De kristna vill ju helst slippa inblandning av förnuftet. "Tron" skall leva sitt eget liv, som i ett drivhus, och bör skyddas för kritisk granskning utifrån. Därför har kristna i alla tider sökt skydda sig själva och sina barn för rationalistisk litteratur.)

Det har invänts mot ateister att deras tro på förnuftet är lika godtycklig som den kristnes tro på "tron". Men så är inte fallet. Förnuftet är det vi använder oss av i alla vardagliga och vetenskapliga sammanhang. Det finns inget annat sätt att få kunskap. I nästan alla viktiga och oviktiga frågor är vi ganska överens om kriterierna för sann kunskap. Vi kan naturligtvis värdera olika vittnesmål olika, men vi är överens om t ex att om en viss behandling mot högt blodtryck leder till att blodtrycket sjunker, då är det ett indicium på att behandlingen var bra. Visar det sig att behandlingen får bieffekter som är värre än den ursprungliga sjukdomen, så räknar vi det som en kontra-indikation. Detta sätt att tänka är inte godtyckligt, utan mycket väl utprovat. Här gäller därför motsatsen till vad som sades om tron på Gud: hela bevisbördan åvilar den som vill avskaffa tron på förnuftet. De kristna själva använder också detta sätt att tänka både i praktiska livet och när de granskar andra religioner eller andra samfund än det de själva tillhör.

Varför bråka?

När man kommit så här långt i en diskussion brukar ofelbart någon säga: Men varför bråkar du så mycket med de religiösa? Kan de inte få ha sin tro i fred?

En sådan replik kan bara tolkas på

AKVARIUM

Ack, såna förtjusande tankar
Ni bär i ert hjärtas rum!
Så små förtjusande tankar
– ett helt akvarium

små gyllene fiskar som glimmar.
Den fick Ni av den – och den
fick Ni en gång av en annan
som då var ert hjärtas vän.

Men dessa förtrollande fiskar:
Ni aktar dem väl, eller hur?
De måste ha lagomt lyse
och lagomt temperatur,

Det är så förargligt med detta:
Om fönstren skulle gå opp
kan fiskarna frysa sej döda
och då är det punkt och stopp.

Då sitter ni där – så plockad,
så tom och erbarmligt dum
som ni verkligen är, min nådiga,
med ert stolta akvarium.

NILS FERLIN

Morgonbön i skolan förekommer i länder med kristen majoritet. En ateist önskar att hans och andras barn inte utsätts för religiös påverkan i den obligatoriska skolan. (Foto Nils-Johan Noren-lind.)

ett sätt: det finns inga skäl att tro på religionens sanning. Funnes det några argument skulle talaren anförda dem. Nu väddar han i stället till ateistens barmhärtighet.

Egentligen är ämnet därmed slutbe-handlat: ateisten har kommit dit han önskat. Men eftersom det är så vanligt att framställa ateister som busar och de troende som värnlösa offer för hänsynslösa och högljudda ligister, så måste tilläggas att ateister kan ha samma behov att formulera sin livså-skådning som de kristna. I ett land där flertalet fått en kristen fostran, i varje fall i skolan, måste valet av livsåskådning ske i form av en uppgörelse med kristendomen. Varför skulle just ateis-ten av alla människor låta bli att tala och skriva om det han tror eller inte tror? Fortfarande är utbudet av kristna vittnesbörd ofantligt mycket större än utbudet av ateistiska. (Riks-radion har tre till fyra andakter varje dag. Närradions program är till mer än 50 procent religiösa.) Kan verkli-gen ett och annat inlägg från ateister vara så farligt?

Ja, heter det då: den kristna tron betyder så väldigt mycket för den troende, så det är fel att ta ifrån honom den.

Vi känner igen resonemanget från

Ibsens "Vildanden". Tar ni livslögnen ifrån en genomsnittsmänniska, så tar ni ifrån henne lyckan också.

Mot detta invänder rationalisten att oärlighet inte kan åstadkomma något gott. Att låtsas tro eller dölja sin otro – hur skulle min omgivning kunna ha nytta av att jag gör det? Är det ens nyttigt för de religiösa att behöva anstränga sig att tro på något som är oförnuftigt, speciellt som allt detta sker under hot? Straffet för icke-tro är ju eviga helvetesstraff.

Och därmed kommer vi in på det som verkligen är *skadligt* i kristendo-men, läran om synden och om syn-dens lön. Att få lära sig att man är i synd född, att man i alla sina livsdagar på mångfaldigt sätt brutit mot Gud, att man är värd att förkastas, kan det vara nyttigt? Har inte de så olika religionskritikerna Marx, Nietzsche och Freud gjort den moderna männi-skan en större tjänst än religionen, när de förklarar: Du har ingen över dig! Du är fri! Du häftar inte i skuld till någon!

Nu finns det säkert någon som säger att han inte känner igen sin kristna tro i den beskrivning som getts här ovan. Det beror i så fall på att kristendomen under vårt sekel påverkats av rationa-lismen, ibland till den grad att man

förnekar eviga helvetesstraff, förnekar läran om arvssynden, förnekar läran om en personlig Gud som hör bön och som straffar och belönar, förnekar läran om Bibelns sanning. Allt detta är en utveckling som ateisten är glad åt. Frågan är bara varför de som förnekar allt det här fortfarande vill kalla sig kristna. Antagligen beror det på att de känner en kärlek till och vördnad för Jesus, som består även sedan alla kyrkans dogmer förkastats. Då kommer vi till den sista frågan: Är Jesus verkligen förtjänt av vår kärlek och beundran? Innan vi kan svara på det måste vi slå fast att vi inte med säkerhet vet vem Jesus var i verklighe-ten. Vi vet inte om han kunde bota sjuka eller ej. Vi vet inte om han bröt mot den judiska lagen eller om han tvärtom uppmanade sina lärjungar att följa den till punkt och pricka. Vi vet inte om han trodde sig vara och ville vara Messias eller inte. Vi vet inte om han var intresserad av hedningarna eller bara av judarna. Evangelierna, vår enda källa till kunskap om Jesus, ger nämligen motstridiga uppgifter på dessa punkter.

Men låt oss tillfälligt bortse från den besvärliga frågan vem Jesus var i verk-ligheten och bara se på vad Nya Testamentets Jesus har att komma

Vetenskapen har idag större auktoritet än religionen. Om hur svårt det många gånger varit för naturvetenskapen att bryta religiösa tabu-föreställningar berättar Bertrand Russell i boken "Religion och vetenskap". (Foto Nils-Johan Noren-lind.)

med. Då finner vi först att hans intresse för logik, politik och kultur är närmast obefintligt. Det enda viktiga för honom är att rädda sina åhörare från "den stundande vredesdomen". Hela hans etik utgår från övertygelsen att jordens undergång är nära förestå-ende. Han varnar sina åhörare för att intressera sig för pengar, mat och kläder, ja t o m för hem och familj. Han skärper de gamla judiska buden till det orimliga: att se på en kvinna med begärelse är äktenskapsbrott, att gifta sig med en fränskild kvinna är också äktenskapsbrott. Den som för-bannar sin bror skall enligt Jesus drab-bas av helvetets eld. Om man får ett slag på ena kinden skall man vända den andra kinden till. Man skall ge åt den som ber en och man skall inte vända ryggen åt den som vill låna av en. Allt detta kan vara av stort intresse för religionshistorikern, men en ateist tycker inte att texter som dessa kan ge oss 1900-talsmänniskor någon inspi-ration.

I skolan finns ett ämne kallat reli-gionskunskap. Undervisningen i det skall enligt LGR-80 "utgå från och anknytas till elevernas egna erfaren-heter, aktuella händelser och företeel-ser i nutiden". Samma undervisning skall ge eleverna "vidgade kunskaper

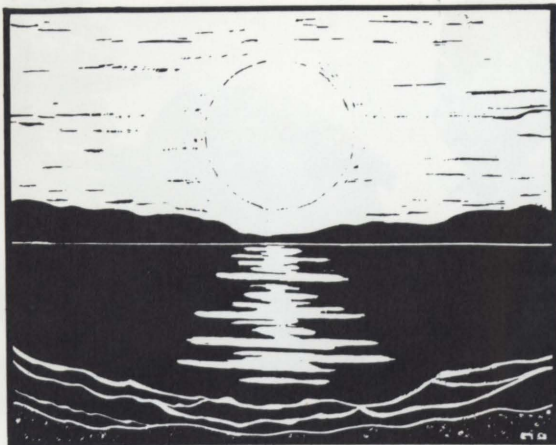
om den kristna religionen med Bibeln i centrum". För en ateist ter det sig besynnerligt att studium av bibliska texter skall prioriteras så starkt. En ateist vill inte på något sätt hindra grupper av människor att på sin fritid studera Bibeln i hem eller kyrkor, men han tycker att den obligatoriska sko-lan skall behandla Bibeln som ett historiskt dokument och inget annat. När "livsfrågor" behandlas i skolan bör det ske i anknytning till de senaste rönen inom sociologi, psykologi och andra beteendevetenskapliga ämnen och inte utifrån s k heliga skrifter.

Ateisten önskar naturligtvis inte att hans egna eller andras barn utsätts för kristen påverkan i skolan. Om sådant trots allt sker bör det balanseras av motsvarande undervisning i ateism, t ex enligt ovan.

Ett annat önskemål som ateister har är att om deras böcker och artiklar refereras i kristen samfundspress, så bör referaten vara korrekta. Den gyl-ene regeln – att man skall behandla andra som man själv vill bli behand-lad – är en etisk plattform gemensam för bl a judar, kristna, stoiker och konfucianer och den bör kunna gälla också i idédebatten.

På det hela taget tycker inte ateisten att de bibliska skrifterna är så vär-defulla som kyrkorna säger. Dels vimlar de av egendomliga mirakel-berättelser och hotelser om hemiska straff, dels är det väldigt långsökt att tro att skrifter som tillkommit i en så överhettad atmosfär som den som rådde i urkristendomen skulle kunna bidra till att lösa vår tids problem. På vilket sätt kan studier av den nytestamentliga diskussio-nen om vad man får göra på sabba-ten, om man får äta blodmat eller inte, om det är äktenskapsbrott att se på en kvinna med begärelse eller att gifta sig med en fränskild, om det är nödvändigt eller inte att vara omskuren – på vilket sätt kan stu-dium av de texterna hjälpa oss att lösa vår tids problem?

GS

Zen och kristen djupmeditation

Av Sten Rodhe

Zen infördes i Sverige i början av 1970-talet av Hans Hof, präst i Svenska kyrkan och universitetslärare i Uppsala, i samarbete med Wilfrid Stinissen, katolsk präst och karmelit-munk i Skåne. De samarbetade i Rättvik, och där byggdes i anslutning till Stiftsgården en särskild meditationsgård, Rättviks Meditationscentrum. Där började övningskurser i zen-meditation, ofta i förening med eutoni, att ges 1973.

Hofs lärare hade varit den tyske djuppsykologen Karlfried Dürckheim och den japanske buddhistmunken Taisen Deshimaru, verksam i Paris 1967–1982. Till dessa båda ägnade Hof sin bok "Mer människa, meditation och terapi enligt zen-metoden" (1974). Den återger hans tidigare undervisning vid Rättviks Meditationscentrum (RMC).

Stinissen, som 1978 utgav boken "En bok om kristen djupmeditation", drog sig snart tillbaka från samarbetet med Hof. Hof lade vikten vid att verksamheten vid RMC skulle hållas religiöst neutral. De som önskade föga in sin meditation i ett kristet sammanhang hänvisades till att kombinera övningarna med att delta i kristet gudstjänstfirande i den närbelägna S:t Davidsgården. Somliga av dem som kom till RMC gick dit, andra inte. I själva meditationsgården förekom inga kristna symboler. Somliga kurser annonserades som kristen djupmeditation och då kunde gudstjänster äga rum, men de var undantag.

Under åren som gått har RMC givit ett mycket varierat utbud av kurser.

Övning i zen har förenats med olika former av terapi och kroppsövningar, i regel utan speciellt kristen prägel.

Några av oss som lärde oss zen-meditation i Rättvik och som gärna ville föga in denna meditationsform i vårt kristna trosliv samlades i maj 1975 till en konferens på Sigtunastiftelsen. Avsikten var att sprida kunskap om och ge tillfälle till övning i zen-meditation ute i kyrkolivet. Övning i sådan meditation borde inte förekomma bara i Rättvik. Bildandet av en arbetsgrupp för kristen djupmeditation blev resultatet av Sigtuna-konferensen.

Vi diskuterade en hel del benämningen "kristen djupmeditation". Ordet "zen" ville vi gärna undvika, eftersom vi inte var kompetenta att leda riktig zen och vi dessutom menade att vi ville befria denna meditationsform från dess beroende av japansk buddhism. Benämningen "kristen djupmeditation", som vi enades om, är inte särskilt bra, men vi fann ingen bättre.

Denna arbetsgrupp, vars mest kända medlem genom åren varit och alltså är Gunnel Vallquist, antog vid ett sammanträde i Göteborg 1980 namnet "Ekumeniska arbetsgruppen för kristen djupmeditation". Några enkla stadgar antogs samtidigt, där första paragrafen lyder: "Ekumeniska arbetsgruppen för kristen djupmeditation är ett samarbetsorgan för institutioner som praktiskt arbetar med kristen djupmeditation."

Själv har jag genom åren i denna grupp representerat "Arbetsgruppen

för kristen djupmeditation i Lunds stift", som konstituerades inom Svenska kyrkans ram 1976. Den viktigaste uppgiften för denna grupp har varit att ordna kurser med "avspänning och kristen djupmeditation" på Stiftsgården i Båstad. Vi har normalt haft fyra kurser varje år med rätt växlande deltagarantal. De som kommit har varit både unga och gamla, präster och lekmän, män och kvinnor, övertygat kristna och tveksamma sökare. För somliga har meditationen varit en form av tyst bön, "kristen djupmeditation", för andra har den inte haft den prägel utan bara varit en övning i tyst meditation efter zen-mönster. Utbyte av erfarenheter har ägt rum vid samtal, och föreläsningar har hållits med orientering både om zen-traditionen och om den kristna traditionen företrädd av tex Filokalia, Mäster Eckhart, Teresa av Avila, Johannes av Korset. Andakter i Stiftsgårdens kapell har utgjort en ram kring övningarna. Det har varit fullt möjligt att delta i övningarna utan att delta i andakterna.

Ett par gånger har vi också haft samtalskonferenser. Den senaste hölls i december 1982, då Gunnel Vallquist riktade vår uppmärksamhet särskilt mot den östkyrkliga, ortodoxa traditionens beröringspunkter med vår form av meditation. Nästa samtalskonferens planeras till november 1983 med medverkan av Lundadocenterna Per Beskow och Antoon Geels.

Vi har också publicerat en del informationsmaterial. I foldern "Männi-

I vår sekulariserade tid har traditionella kristna ord förlorat sin kraft för många. Då kan meditationen vara till god hjälp för den inre samlingsen och ge ny resonansbotten åt de gamla orden.

ska – var är du?", som tryckts i stor upplaga, heter det bl a:

"I vår sekulariserade tid har traditionella kristna ord förlorat sin kraft för många. Då kan meditation vara till god hjälp för den inre samlingsen och ge ny resonansbotten åt de gamla orden."

"Djupmeditation kan också kallas inre bön, en bön utan ord, ett tyst vilande i tillvaron, i Gud."

"Den tysta bönen, djupmeditationen, sker inte bara med sinnet, där tankarna får vila. Den sker med hela kroppen."

"Bibeln lär att kropp och själ inte kan skiljas åt. Detta är något som ofta glömts bort i kyrkolivet. Nu blir vi av österländska meditationsmetoder påminda om sambandet."

"Den kristna djupmeditationen i västerlandet inspireras i vår tid särskilt av japansk zen-meditation."

Vi utger också en liten tidskrift, "Djupmeditation i kristen miljö", där bl a arbetsgruppens medlemmar rapporterar om erfarenheter från andra länder. Den har hittills utkommit med två nummer.

Vår verksamhet i Båstad riktar sig främst till dem som bor i Lunds stift, men kurserna är öppna också för andra. De som vill delta i någon kurs uppmanas kontakta Stiftsgården (269 00 Båstad, tel 0431-700 40) vars föreståndare är sekreterare i vår arbetsgrupp.

Ett annat centrum för kristen djupmeditation är Sigtunastiftelsens Refugium (Box 57, 193 00 Sigtuna, tel 0760-516 10) där meditationerna ofta leds av Gunnel Vallquist.

Varken vi i Båstad eller Sigtuna utannonserar kurserna som zen-kurser. Vi säger oss öva kristen djupmeditation eller djupmeditation i kristen miljö med inspiration från zen. Rättviks Meditationscentrum gör däremot anspråk på att vara ett zen-centrum, där den kristna djupmeditationen bara är ett av många inslag i ett brokigt program.

Djupmeditation kan också kallas inre bön, en bön utan ord, ett tyst vilande i tillvaron, i Gud.

Människa, vart är du på väg? Vart är människosläktet — vart är du och jag på väg?

Insnärjda i allehanda uppgifter, omgivna av massmedias mångfald av förvirrande information, känner vi oss ofta hjälplöst förda dit vi inte vill.

MEDITATION kan ge kraft att leva, hjälp till besinning över var vi är, vart vi är på väg.

Men MEDITATION ger oss inte slutgiltiga och tillfredsställande svar på alla frågor. Den löser inte alla våra problem.

Det finns olika slag av meditation.

Den vanligaste formen för kristen meditation är en betraktelse kring ett bibelord eller en bild.

DJUPMEDITATION är en annan form av meditation. I den får ord och bilder försvinna. Denna objektlösa meditation kan förenas med traditionell objektmeditation, men kan också övas för sig själv.

Den bygger på att inga ord och inga bilder är tillräckliga för att ge svar på livets djupaste frågor.

Gud bor i det fördolda.

Den tysta bönen, djupmeditationen, sker inte bara med sinnet, där tankarna får vila. Den sker med hela kroppen.

Bibeln lär att kropp och själ inte kan skiljas åt. Detta är något som ofta glömts bort i kyrkolivet.

Nu blir vi av österländska meditationsmetoder påminda om sambandet.

Den kristna djupmeditationen i västerlandet inspireras i vår tid särskilt av japansk zen-meditation.

Ur en folder utgiven av Arbetsgruppen för kristen djupmeditation i Lunds stift.

Livsåskådning och metafysik

Av Magnus Silfverstolpe

Det finns idag många olika slags livsåskådningar som konkurrerar med varandra om vårt intresse och engagemang. Skillnaderna mellan dem är ofta fundamentala, och det kan vara i det närmaste omöjligt att hitta förenande drag. Men *en* sak har de flesta gemensam: de försöker ge bestämda svar på frågorna om verklighetens yttersta natur, dess innersta väsen och kunskapens möjlighet.

Frågor av denna typ brukar kallas metafysiska. Ordet metafysik myntades av greken Andronicus under första århundradet e Kr. Han gav ut Aristoteles samlade verk och benämnde helt enkelt de böcker som kom efter fysiken hos Aristoteles metafysik (*ta meta ta fysika*). Dessa berörde bland annat frågorna om verkligheten och kunskapen. Men sedan har ordet metafysik fått stå för en mängd olikartade tankar och idéer: spekulationer kring allt som vetenskapen inte kunnat ge svar på, studiet av det transcendenta, ockultism och religion. I modern filosofi brukar man hänföra frågor som rör förhållandet mellan kropp och själ, frihet och determinism, materia och medvetande, ödet, tid och rum,ausalitet, Gud till metafysiken.

En ofta ställd fråga är om det egentligen är särskilt meningsfullt att syssla med metafysik. En del filosofer, exempelvis de sk logiska positivisterna, har svarat ett bestämt nej. De menar att det är omöjligt att få kunskap om det som ligger utanför vetenskapens räckvidd, och de avfärdar metafysiken, liksom allt som inte kan bekräftas empiriskt, som tomt, meningslöst prat. Andra anser tvärtom att just metafysiken är en oundgänglig del av mänskligt tänkande, något som alltid har sysselsatt och alltid kommer att sysselsätta oss och därför inte alls bör förkastas.

Om vi med metafysik kommer överens om att beteckna tankar eller teorier med vilka vi vill försöka beskriva verkligheten som helhet och dess yttersta beståndsdelar, då blir metafysiken enligt min mening avsevärd betydelse för var och en som brottas med livsåskådningsfrågor – något som vi säkert alla mer eller mindre medvetet gör. Trots detta är det idag ett sorgligt faktum att en mängd "livsåskådningar" saknar ställningstagande till grundläggande frågor om verklighetens yttersta natur och kunskapens möjlighet.

Inom teologin och i religionens värld är metafysiska frågor naturligtvis av stort intresse, exempelvis: uttalar man sig om verkligheten, när man talar om Gud – eller uttalar man sig bara poetiskt, allegoriskt i det man beskriver sina egna inre upplevelser och känslor? Vad innebär det att hävda att Gud existerar – är det att säga att han finns i verkligheten eller att han är en symbol för något inom oss själva? Är det sant att Jesus uppstod från de döda? Frågorna kan mångfaldigas. Det är därför glädjande att det finns teologer som inte drar sig för att ta itu med fundamentala metafysiska frågor – frågor vilkas svar skulle kunna ha en omstörtande betydelse för traditionella trosföreställningar.

Våren 1982 utkom vid Institutionen för tros- och livsåskådningsvetenskap i Uppsala en avhandling som på ett tankeväckande och välgemödat sätt behandlar metafysiska frågor av intresse för teologin: *A Metaphysics for Theology. A Study of some Problems in the later Philosophy of Alfred North Whitehead and its Application to Issues in Contemporary Theology* (Almqvist & Wiksell International, Stockholm 86:–). Författaren, komminister och docent Sten Philipson (se Sökaren 8, 1979!) hävdar att den traditionella metafysiska dualism som legat till grund för det mesta kristna tänkandet är såväl inadekvat som otrolig. Det dualistiska tänkandet innebär att man delar upp världen mellan en del, som vi alla hör till, och en annan, evig, oföränderlig och gudomlig del. Denna uppdelning missar grovt viktiga värderingar hos dagens människor. Det är nämligen denna värld, här och nu, som upplevs som viktig. En syn på frälsningen som en räddning från vår värld till ett nytt liv i en annan tillvaro tappar något väsentligt enligt Philipson. Föreställningen om frälsningen kan endast bli meningsfull om den sätts i relation till vår värld, blir en "räddning" till ett meningsfullt liv här. Ett dylikt avståndstagande från den klassiska

föreställningen om ett himmelskt evigt harpospel kan enligt min uppfattning inte betraktas som annat än positivt. Philipson hävdar också att det knappast finns några förnuftiga skäl för den traditionella metafysiska dualismen.

Sten Philipson gör ett förtroendeingivande försök att reda ut teologins metafysiska problem och skissera en lösning. Avhandlingen är gedigen och kräver aktivitet och eftertanke av läsaren och är inte minst därför värd ett studium. Jag skall inte här på något sätt försöka göra boken i sin helhet rättvisa, men vill beröra något av det som kan vara av störst intresse för Sökarens läsare.

Philipson tar sin utgångspunkt i den engelske filosofen Whiteheads filosofi, kritiserar dess svaga punkter och framkastar slutligen en lösning på de problem som Whiteheads metafysik medför.

A N Whitehead

Whitehead

A N Whitehead (1861–1947) började som matematiker och fysiker, fortsatte som vetenskapsfilosof och slutade som professor i filosofi vid Harvarduniversitetet. Hans huvudsakliga intresse under senare år var metafysiken. Framför allt var han intresserad av att utforma en metafysik som skulle göra det möjligt att förena naturvetenskapens rön med andra slag av

erfarenheter och föreställningar. Hans viktigaste verk, *Process and reality*, utkom 1929.

Whitehead tog tydligt avstånd från den dualism mellan ande och materia, mellan själsligt och kroppsligt, som finns i bland annat Newtons och Descartes tänkande. Men han tillbakavisade även den renodlade materialismen, vilken enbart betraktar det materiella som verkligt. De grundläggande byggstenarna i verkligheten var för Whitehead inte fysiska atomer utan i stället erfarenheter, händelser.

Allt som är förmöget att ha erfarenheter är enligt Whitehead av värde, en uppfattning som får betydelsefulla konsekvenser bl a för hans syn på naturen. Allt som existerar är uppbyggt av erfarenheter, vilket innebär att erfarenheter enligt Whitehead inte förutsätter ett medvetande. Naturen i sig är uppbyggd av erfarenheter och besitter därmed ett värde i sig – inte enbart som ett medel för mänskliga upplevelser. Värdet tilldelas inte naturen helt subjektivt av människan, utan naturen besitter ett värde i och med sin egen existens – ett objektiskt värde. I dylika funderingar tangerar Whitehead uppenbarligen en del av dagens alternativrörelser av såväl andlig som miljöbetonad karaktär. En mängd biologer och ekologer har följaktligen också uppmärksammat denna sida hos honom.

Processteologin

Whitehead lade grunden till den sk processteologin, och däri ligger kanske hans främsta betydelse. Denna teologiska riktning innebär framför allt två saker:

1. Verklighetens yttersta beståndsdelar är inte av fysisk natur och inte isolerade från varandra, utan de är i stället händelser, skeenden, erfarenheter, alla i nära förbund med varandra. Allt existerande består av sådana erfarenhetskomponenter.
2. Världen är inte något en gång för alla färdigt utan i stället något som håller på att bli till, håller på att utvecklas mot högre former av liv och erfarenhet. Denna tanke har Whitehead fört fram i bland annan *Process and reality*. Han prioriterar där *blivandet* framför *varandet* och betonar att samhörighet är något betydligt mer fundamentalt hos det som är, än oberoende. Att existera innebär helt enkelt att "be in process" (ingå i en process).

Även Gud återfinns i Whiteheads system. Gud är av samma verklighet som allting annat i skapelsen. Gud har inte skapat världen ur intet, utan i stället organiserat den utifrån kaos i en ständig, evigt pågående process. Gud är emellertid bara en av flera samverkande orsaker. Och Gud är inte oföränderlig eller omöjlig att påverka, utan i stället beroende av världen. Gud förändras eller påverkas i takt med dess skeenden. Gud är en del av den totalitet som tillvaron utgör, en totalitet som enligt Whitehead närmast är att betrakta som en gigantisk organism. Men vad vi tänker om Gud är också beroende av vår mänskliga erfarenhet. I botten på all vår erfarenhet finns nämligen något slags medvetande om en transcendent verklighet – begreppet Gud används således som ett uttryck för ett visst slag av mänsklig erfarenhet.

Problem hos Whitehead

Sten Philipson lyfter i sin avhandling fram ett betydande metafysiskt problem i Whiteheads tänkande. Whitehead talar om hur allt existerande är beroende av vartannat, intimt förbundet, men hans syn på kunskapen är oförenlig med denna ontologiska utgångspunkt. Han menar nämligen att verkligheten kan diskuteras oberoende av vår mänskliga relation till den och att det alltså är möjligt att tala om en av medvetandet oberoende verklighet. Detta ser kanske inte särskilt kontroversiellt ut, men det strider mot Whiteheads egna ontologiska antaganden. Om man som Whitehead hävdar att ingenting existerar oberoende av något annat utan att allt är förbundet med vartannat – hur kan man då *samtidigt* hävda att det finns en av det mänskliga medvetandet oberoende verklighet? Dessutom är Whiteheads syn på kunskapen inte så alldeles självklar.

Om man, som Whitehead gör, accepterar att det finns en av oss oberoende verklighet, då leder detta till en bestämd syn på sanningen: det som överensstämmer med verkligheten, och inget annat, är sant.

Till skillnad från Whitehead menar Sten Philipson att den sk verkligheten inte alls är oberoende av vårt sätt att beskriva och iakta den. Philipson gör inte skillnad mellan å ena sidan vår värld och å andra sidan världen i sig, utan menar att vår värld är världen så som vi överhuvud kan uppfatta den. Om det finns en värld som ligger helt utanför vår uppfattningsförmåga, så är detta en för oss helt otillgänglig värld som det inte lönar sig att spekulera om. Philipson menar att det är omöjligt att tala om *en* verklighet. Det finns en verklighet för oss, men det kan också finnas andra verkligheter som vi är och förblir okunniga om.

Skillnaderna mellan det vi kallar verkligt och det vi kallar överkligt bör, menar Sten Philipson, hänföras till språket och till våra försök att beskriva våra erfarenheter. Vad som kan kallas sant, måste ses i relation till den helhetssyn i vilken påståendet ingår. *Det finns nämligen ingen färdig värld som väntar på att kopieras, utan den enda värld och verklighet som det är möjligt att uttala sig om, förutsätter våra begrepp, vårt språk och våra värderingar.* Frågan om Gud existerar eller inte är exempelvis meningsfull enbart inom en religiös begreppsram. Den kan inte skiljas ut från frågan om hela den religiösa livsåskådningen är relevant, eller "sann". Självfallet uppstår då problemet hur det ska kunna avgöras om den religiösa åskådningen är sann. Det finns ingen färdig mall som vi kan använda för att filtrera bort olämpliga livsåskådningar. Men Sten Philipson bejakar som godtagbara alla typer av system som uppfyller vissa kriterier: de bör göra rättvisa åt våra erfarenheter, och det ska vara möjligt för en förnuftig människa med tillräcklig erfarenhet som bakgrund att efter reflektion kunna acceptera föreställningarna. Detta kriterium leder till att Philipson bejakar såväl olika religiösa som icke-religiösa livsåskådningar som acceptabla. Som huvudkriterium på att en metafysik är godtagbar förespråkar Philipson etiken. Han menar att det är

En tankeväckande avhandling har skrivits av kyrkoherden och docenten i tros- och livsåskådningsvetenskap Sten Philipson.

förnuftigt att acceptera ett sådant metafysiskt system som gör det lättast att uttrycka våra förhoppningar om mänsklig utveckling och ett gott liv – något som inte behöver innebära detsamma för alla människor.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att Sten Philipson utifrån kritik av en traditionell dualism och en diskussion kring centrala kunskapsteoretiska frågor har nått fram till en position som öppnar vägen för tolerans och ödmjukhet inför olika sätt att tolka vår värld. Öppenheten för andra livsåskådningar än kristna och villigheten att bejaka pluralismen, som finns hos Sten Philipson, hör till en helt ny och välkommen ådra inom det teologiska tänkandet. Som sökare kan vi inte göra annat än tacksamt ta emot alla försök att motarbeta tendenserna till dogmatisk fanatism som tyvärr är så vanliga i livsåskådningskretsar. Om man sedan, som Sten Philipson, kombinerar detta med skarpsinne och egna försök att strukturera och förstå vår omvärld, då kan man knappast begära mer. Tag och läs!

Anm. Magnus Silfverstolpe är konsumbiträde samt teolog och fil stud med inriktning på filosofi och svenska.

Fran Peavey vill få oss att kämpa för vår arts överlevnad

Av Åsa Freij

– Det är inte god psykisk balans hos människor som gör att de tar hotet om utplåning av människosläktet, främst hotet från kärnvapnen, med sådant lugn. Det är en allvarlig förträngning av naturliga känslor som rädsla och vilja att handla i försvar som orsakar det skenbara lugnet. Det är inte sunt att inte reagera mot den situation som mänskligheten idag befinner sig i.

Det säger Fran Peavey, en av "den nya tidens resande ambassadörer", som arbetar med att på olika sätt väcka människor till insikt och ansvar och hjälpa dem att utvecklas så att de kan vara med i den stora mobiliseringen för att rädda vår hotade värld.

Fran kommer från San Francisco och är medlem i Briarpatch, den för Sökarens läsare bekanta småföretagarkedjan med ärliga affärer. Hon har också varit med om att starta en organisation som heter Interhelp och har utvecklat metoder för att hjälpa oss att komma tillrätta med emotionell förlamning, apati och uttrötning och arbeta för mänsklighetens överlevnad. Fran är mycket ute och reser. Vi mötte henne i somras under hennes korta besök i Stockholm, där hon höll ett seminarium kring ämnet förtvivlan och kraftsamling. Hennes specialitet är att hjälpa människor att först se sina djupaste känslor och sedan få dem att samla sig till målinriktat arbete.

– För allt vi gör måste vara starkt målinriktat nu, säger hon. Vi har inte tid till annat.

Fran ger själv intryck av att vara en mycket målinriktad person. Hon talar med övertygelse och allvar, men ändå med humor. Hon skrattar ofta med hela sitt stora, runda ansikte. Bland alla sätt hon använder för att nå folk

Fran Peavey tillsammans med Tord Björk. (Foto Åsa Freij.)

och deras rädslor och handlingsförlamning är komedin ett. Tillsammans med en manlig medarbetare har hon en "atomshow", som hon turnerar med i många länder. Nyligen har de spelat i Berlin.

– Kan man bara få folk att skratta åt sin rädsla först, så kan de lättare tala om den sen, menar Fran.

Annars är det mest bildandet av grupper för inbördes stöd och utövande av aktivitet som Fran arbetar med. Före besöket i Stockholm hade hon vistats i England några månader och startat sådana grupper, bl a bland kvinnorna i protestlägret mot kärnvapenrobotarna i Greenham Common.

Innan dess arbetade hon i Indien där hon hjälpte till med att organisera arbetet med rensning av floden Ganges!

Det är till en början litet svårt att få grepp om vad Fran gör. Det går inte att placera in henne i något fack. Och det är heller inte meningen, skrattar hon. Hon kallar sig förändringsdoktor och socialarkitekt och menar att hon jobbar på alla möjliga sätt, försöker lyssna och se vad som behöver göras och hur, där hon för tillfället är. Men det handlar alltid om att ge människor inspiration och så lägga upp strategier för att åstadkomma förändringar till det bättre.

Nya vindar

Det finns kristna präster som känner sig instängda i den religiösa traditionen och anser att kyrkan måste förnya sig genom att ta till sig helt nya tankar. En av dessa är Anders Blomquist, känd från Storkyrkans unika temadagar, men nu pastoratsadjunkt i Sundbyberg.

– Kyrkan har bundit upp sig i dogmatik på ett sätt som hindrat djupare studier av den religiösa verkligheten, dvs livet, säger Anders Blomquist enligt Idag-sidans, SvD, reporter Erik Sidenbladh. Mycket av kyrkans dogmatik har tjänat ut. I stället är det tankar i vår egen tid som är religiöst intressanta, såsom positivt tänkande.

Anders talar om de religiösa sanningarna som *en kärlekens kunskap om livet*, om hur man brukar livet rätt.

– Religiösa sanningar, det är att veta hur jag är och hur mitt medvetande fungerar, varför jag är här, vad jag skall göra och vad jag skall lära mig. Att veta hur rädsla och destruktiva tankar förstör möjligheterna, hur kärlek och positiva tankar låter oss ta till oss mer av tillvaron.

På eviga straff tror Anders Blomquist inte. Men han tror på människans möjligheter och på religionens helande inre ljus.

Prenumerera på Nordens äldsta och vitalaste studenttidning

STUDENTBLADET

- chefredaktören är P Henrichson
- kultur
- nya vindar i samhället
- debatt och idéer

Sätt in Fmk 40:- på finskt postgiro 41 45 74 - 1 (kom ihåg namn och adress) så får Ni tidningen i ett helt år.

Mecenater och annonsörer: annonsera i Studentbladet. Ni når en köpkraftig och opinionsbildande del av Finlands befolkning för endast 2:50 mk/mm. Samtidigt stöder Ni finlandssvenskt kulturarbete. Tag kontakt med annonschefen C. Idström, Mannerheimv. 5 C, SF - 00100 Helsingfors 10, tel 009 358 0 663 908

Anders har erfarenhet att andlighet och medvetenhet ökar, och han anser detta bero på att människorna blivit bättre. I vår tid har människorna lättare än tidigare att visa respekt, ta kritik, hysa varma känslor för andra, vara ärliga och entusiastiska. Därmed ökar möjligheten att förstå religionen, förstå tillvaron.

Måndagsgruppen

ABF, Fabiansalen, Sthlm
19.30 varje måndag sedan 31 år.

Hur ser du på dig själv?

Hur tar du kontakt med andra människor?

Hur startar du projekt?

Hur formar du dina relationer?

– Du upplever ibland konflikter inom dig själv och i mötet med andra människor. Med denna horoskopsanalys kan du få förståelse för detta.

Vi lägger tyngdpunkten på att ge dig en inre förståelse för dig själv, genom att visa på dina behov, problem och likaså resurser och kvalitéer. Vi visar på områden där du kan utvecklas och växa som människa.

Analysen av födelsehoroskopet innehåller:

- Planeterna i tecken – anlag och behov.
- Planeterna i husen – miljö, intressen.
- Ascendenten – sätt att bemöta andra.
- Aspekter – behovskonflikter.
- Elementfördelning – temperament.

KÄLLANS DATA SERVICE

Österrådagatan 11 A 0530-12776, 30842
46400 MELLERUD.

Horoskopet omfattar ca 15 A4-sidor maskinskriven text. Beställes per telefon eller brev skickas mot postförskott. Pris 125 kronor.

Jag beställer en horoskopanalys.

Namn

Födelseår Mån Dag

Födelseid Plats

Adress

Anders Ekströmer, förläggare

1972 startade New Age-ungdomarna Anders Ekströmer och Per Sellmann bokhandeln Vattumannen i Uppsala. Den var Sveriges första bokhandel för "nya tidsålderns" litteratur. Nu, i Stockholm, är den ett välkänt center och störst i sitt slag i landet. Per övergick efter några år till annan verksamhet: som bokförmgivare, fotograf, journalist och filmare. Och nu har även Anders lämnat Vattumannen – men han är fortfarande delägare – och har startat bokförlaget Livskraft.

– Jag kände att jag hade uppnått min vision med Vattumannen och ville pröva något nytt, säger Anders. Jag visste inte om det var böcker jag skulle ägna mig åt, men eftersom det behövs böcker, så bestämde jag mig för att försöka driva ett bokförlag.

– Men, Anders, finns det inte tillräckligt med böcker av New Age-karaktär på svenska?

– Det finns en del, men det är ändå så att Sverige har saknat ett specialförlag för "nya tidsålderns" litteratur – som Strubes i viss mån och Borgens i Danmark – även om exempelvis Larsons har gett ut åtskilligt, bl a de utmärkta Paul Brunton-böckerna.

Anders vill ge ut positiva böcker, "som kan väcka människans gudomliga inre och få henne att inse att hon som individ är unik och få henne att utveckla det hos sig som inte finns hos någon annan". Bra sökar-böcker skall, menar han, stimulera den inre

livskraften hos människan. De skall hjälpa människan att finna en väg att vidga sitt medvetande och öka kapaciteten hos framför allt den intuitiva hjärnhalvan.

Anders talar om tarot, astrologi och handtydning som "vetenskaper" och menar att bl a böcker i de ämnena kan hjälpa människor att lära känna sig själva. Det finns, säger han, många böcker om astrologi på svenska, men knappast någon av dem är en bok för den inre utvecklingen.

– Är det inte vanskligt att starta ett bokförlag?

– Jo, det är vanskligt att överhuvud taget starta ett eget företag. Man jag har haft ett kapital, och därför har jag kunnat göra denna ganska stora satsning: hittills sex böcker utgivna och ytterligare tre i produktion. Än så länge räcker pengarna... Michael Phillips har skrivit en bok som heter *Seven Laws of Money* (sju lagar för pengar). Den första lagen är att om man gör det rätta, då kommer de pengar man behöver. Om vi alltså gör det som vi uppfattar som rätt, då kommer den kreativa energin till oss, vilken skapar det erforderliga inflödet av pengar.

Den första boken på förlaget Livskraft var ett omtryck av "Hur man spelar livets spel" av Florence Scovel Shinn, vilken läkaren Signe Danielsson översatte.

– Så länge jag varit på Vattumannen, säger Anders, har folk frågat efter den boken, men den har varit slut på förlaget sedan 70-talets mitt. Det är en positiv bok, som varit mycket omtyckt, och det är en praktisk bok, som visar hur människor har åstadkommit mirakel. En annan bok som varit efterfrågad är "Den nya tidsålderns evangelium" av Levi, vilken blev min andra bok. Den är egentligen en stor Kristusmeditation. Det sägs att författaren mediterade på Kristus i 40 år och på så sätt fick en vision av Jesu liv och lära. Boken visar på universella

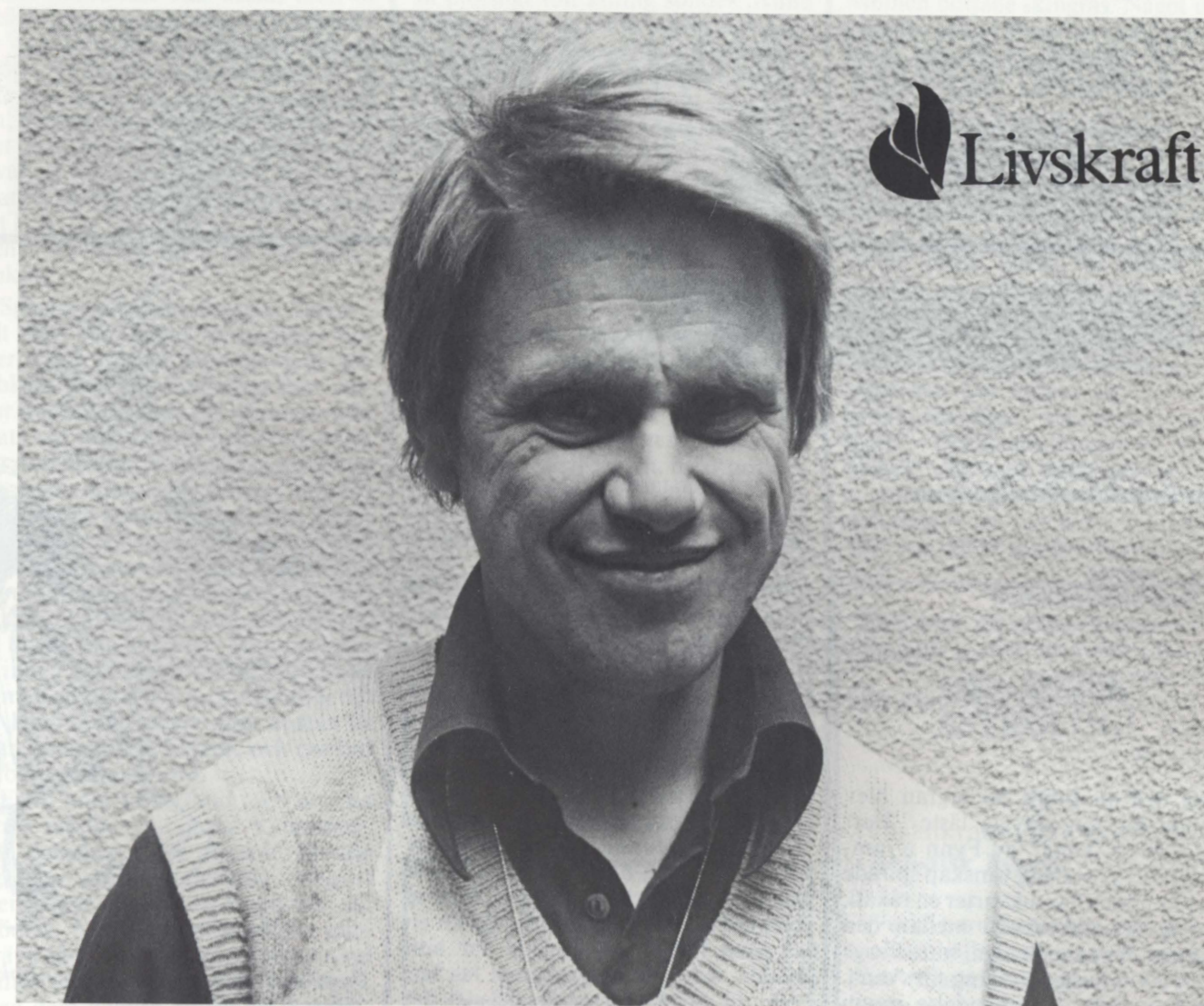
lagar och på kristendomens "släktskap" med andra religioner. Som bok nummer tre har jag gett ut Ouspenskys lilla bok om tarot. Den innehåller bl a en beskrivning av tarotkortet och deras historia samt en beskrivning av Ouspenskys experiment med korten. Boken har gått som en artikelserie i tidskriften Arcanum. Min fjärde bok blev "Den väldiga utmaningen" av Bhagwan Shree Rajneesh. Den beskriver Bhagwans meditationsmetod, den sk kaotiska meditationen eller humeditationen, som han menar kan befria oss från många av våra hämningar. Den tar också upp Bhagwans syn på Jesu lära, och den beskriver hur man väljer en mästare, dvs hur man igenkänner en mästare. Boken har översatts av en sannyasin som heter Rabia och är helt ny. Bok nummer fem är en annan bok som varit efterfrågad, men slutsåld, nämligen "Leva och tjäna" av Ronald Beesley. Den utgörs av en serie föredrag som han hållit. Varje kapitel avslutas med en liten meditation.

– Den senaste boken, som kom i april, heter "Kristian Rosenkors Alkemiska bröllop 1459". Den har översatts från danskan av Yngve Freij och har gått som artikelserie i Arcanum. Den beskriver i symboliska rosenkorstermer människans vandring från det egoistiska till det gudomliga jaget, vilket då i slutet kallas "det alkemiska bröllopet".

I höst skall "Zens tre pelare" av Roshi Philip Kapleau utkomma. Den är översatt av Maria Adkinson. Därefter blir det "Horoskopets symboler", som handlar om astrologin från en psykologisk synvinkel. Kanske kan man säga att den representerar en humanistisk astrologi. Författaren tar de gamla symbolerna och tolkar dem i nutida psykologiska termer.

Tror Anders på astrologin?

Han tror inte att stjärnorna påverkar oss, säger han, utan snarare att det rör sig om parallella förlopp: det finns en överensstämmelse mellan händelser på stjärnhimlen och människors

Livskraft

Anders Ekströmer: – Bra sökarböcker skall stimulera den inre livskraften hos människan, hjälpa henne att finna en väg att vidga medvetandet och öka kapaciteten hos framför allt den intuitiva högra hjärnhalvan.

öden, men inget orsak-verkan-förhållande.

Hur beskriver Anders sin egen livsyn?

Han svarar att han varit mormon, men att han numera mest håller sig till den teosofiska åskådningen, som bl a säger att allting kommer från en urkälla, som är världens grund. Men han är inte medlem i den teosofiska rörelsen, och han vill inte placera in sig i någon bestämd fälla. Han har fått nog av sånt, säger han. Han har varit med i många rörelser – "och naturligtvis har jag mediterat på mantra som alla andra". Men han har reagerat mot att de nya andliga rörelserna är så starkt auktoritära – de tar ifrån individen hans särprägel.

Anders har alltså varit en sökare. Vad har han då funnit?

– Jag har funnit att jag måste vara min egen guru, menar han. Jag måste finna min egen väg, den som passar

mig, och inte underställa mig någon annan människa som talar om vad som är bra för mig.

I två perioder av sitt liv har Anders haft huvudet rakat. Första gången han rakade det, var sedan han läst en bok av Dimnet som heter "Konsten att tänka". Dimnet rekommenderade att man skulle förändra sig på något sätt, exempelvis sätta på sig en annorlunda hatt... Men Anders gjorde något radikalt och rakade av håret i stället!

Och lärdomen av detta?

– Jo, jag upplevde att det blev så mycket varmare om huvudet, för ljuset ovanifrån blev mycket hetare när det skyddande håret inte fanns där längre!

Andra gången Anders rakade av sitt hår var under en resa till Indien, som han arrangerade. I Indien träffade han den store gurun Harikan Baba i Himalaya. Denne guru säger till sina lär-

jungar: raka av dig håret, så håller du dig ung, och om du är kal om hjässan i nio månader, så får du evigt liv!

– Alltså, förklarar Anders, om vi rakar av oss allt hår på huvudet, så förnygrar vi oss och låter ny kraft växa fram. Jag hade huvudet rakat i fem månader och upplevde verkligen en kroppslig förnyelse under den tiden, liksom sedan, när jag lät håret växa ut igen. Jag kände en enorm rening, och jag tyckte det var väldigt fint att göra detta.

Anders trycker Livskrafts böcker i ca 2 000 exemplar per bok. När han sålt mer än hälften av en titel, börjar den ge vinst. Men det är trögt hos den vanliga bokhandeln. Bäst säljer Vattumannen och de övriga specialbokhandlarna inom "nya tidsålderns" område, men det allra mesta säljer Anders själv per postorder.

"Och Gud är med i alla sammanhang."

Av Birgitta Fries-Ossiann

"Och Gud är med i alla sammanhang.
När gumman oväntat mötte sin katt vid brunnen
och katten sin matmor.
Det var en stor glädje för dem båda
men allra störst var den att Gud hade
fört dem samman
och velat dem denna underbara vänskap
i fjorton år."

Dessa ord av Edith Södergran blev levande för mig då jag läste "Herr Gud, det är Anna" av Fynn (Gummessons). En livslång vänskap spirade upp i Londons hamnkvarter en råkall, dimmig novemberkväll mellan den fyraåriga Anna och den nittonårige Fynn, det vill säga livslång för Anna. Hon dog av en olyckshändelse, innan hon fyllt åtta år. Vilket underbart påhitt av Herr Gud att han lät dem hitta varandra – för inte var det väl bara en lycklig slump? Nej, Annas Herr Gud var med i alla sammanhang. Hur bar sig då Herr Gud åt för att föra dem samman? Jo, en väldigt smutsig liten flicka med en trasdocka under ena armen och en illa medfaren färglåda i knät satt och värmdes sig på gallret under fönstret utanför ett bageri, där litet värme strålade ut från gaslamporna i butiksfönstret. Fynn satte sig bredvid henne och åt korv. – Ta dig en korv, sa han och satte korvpåsen emellan dem. Hon skakade på huvudet, men så småningom tog hon ändå en. – Får jag ta ett bloss medan du äter? – Hur så? sa hon. – Min morsa är väldigt noga med etiketten. Och man ska ju inte blåsa rök i ansiktet på en dam som håller på och äter. – Varför det? Tycker du om mej? Fynn nickade. Han höll fram tändstickan så att hon fick blåsa ut den och fick ett regn av korvsmulor över sig. Hundar hade han sett krypa ihop av fruktan men aldrig barn. Hon trodde att hon skulle få stryk och gav ifrån sig ett ynkligt jämrande ljud. Det ohyggliga ljud barnet lät höra drabbade

Fynns innersta känslor. Han upplevde våldets triumf, det fruktansvärda och obegripliga, Kristus på korset. Ängst och förtvivlan grep honom, men plötsligt skrattade han och ungen kröp inte ihop i rädsla längre utan skrattade hon också. – Du ... du ... du ..., lyckades hon åstadkomma. – Du tycker visst om mej, va? Det fanns bara ett svar. – Ja. Då satte hon igång en snurrdans runt lyktstolparna medan hon mässade: – Du tycker om mej, du tycker om mej, du tycker om mej. För första gången i sitt fyraåriga liv hade hon funnit någon som tyckte om henne. Det blev fnitter och varm korv, läsk och chokladrussin. Men så tyckte Fynn att det var läggdags för en så liten flicka och frågade var hon bodde. – Jag bor ingenstans. Jag har rymmit. Jag ska bo hos dej. Så gick det till när Herr Gud sammanförde Anna och Fynn, och det stora var att han velat dem denna underbara vänskap – livslång för Anna.

Fynns morsa var en varmhjärtad människa. "En del samlar frimärken eller öletiketter. Morsan samlade hemlösa, kattor, hundar, grodor och människor." Anna blev mottagen med en famn. De smutsiga trasorna kläddes av henne och badvatten trolades fram. Den stackarns lilla kroppen bar spår av skrämor och blåmärken, av grym misshandel. Ingen frågade någonsin efter Anna. Hon fick ett kärleksfullt hem hos morsan och Fynn.

Fynn berättar på ett levande sätt om sin vänskap med Anna. Hon var ett mycket ovanligt barn, livligt, främst i lekar. Hon hoppade och dansade av glädje, men hon var också eftertänksam, sökte svar på tillvarons djupaste frågor. De var besläktade själar, sökar-kamrater. Alltid hade han tid att lyssna, och gemensamt undersökte de verkligheten. Annas stora intresse var Herr Gud. Sagor gillade hon inte och inte heller bibelläsning. Religionen var att göra saker, inte läsa om att göra saker. Församlingsprästen kom av sig

Fynn och Anna. Illustration i boken "Herr Gud, det är Anna".

när han frågade henne om Gud. – Tror du på Gud? – Ja. – Vet du vad Gud är? – Ja. – Vad är Gud då? – Han är Gud. – Går du i kyrkan? – Nej. – Varför inte det? – Därför att jag kan alltihop. – Vad är det du kan? – Jag kan älska Herr Gud och älska människor och kattor och hundar och spindlar och blommor och träd – med hela mej. Det fanns ingen anledning att gå till kyrkan för att träffa Herr Gud. Fanns han inte överallt så fanns han ingenstans. I alla sammanhang var han med.

Anna strävade efter att ställa verkliga frågor, efter att allt djupare förstå Herr Gud. Från allt hon såg drog hon slutsatser om Gud. Frön blev som en uppenbarelse om hans storhet. Hade han gjort allt detta! Och mikroskopet blev ett trollspö. Alla dessa småkryp hade han gjort. Då var han större än Anna tänkt sig. Småkrypen kunde inte veta om Anna älskade dem, och lika liten var hon i förhållande till Gud. Hur kunde hon då veta om Gud älskade henne? Anna blev inätvänd och tyst en lång tid, satt ofta ensam högt uppe i trädet på gården och

funderade. Till slut fann hon svaret. – Bara människor kan älska, men de älskar bara utsidan. Herr Guds kärlek är annorlunda, är miljoner gånger större för han kan älska en inuti. Vi är lite lika Herr Gud men inte så mycket än, för han kan göra saker färdiga och det kan inte vi. Hela meningen med livet var för Anna att bli lik Herr Gud – att bli fylld. Det var meningen med att leva. Då blev man av sig själv snäll och kärleksfull, men det var biprodukter.

Speglar, prismor, skuggor, toner – allt blev för Anna vittnesbörd om Herr Guds storhet. Hon häpnade och jublade över hur underbar han var, hur fint han ordnat allt. Hennes rätta plats var mitt i Gud, och Guds rätta var mitt i henne. Radiolådan mixtrade de med, mätte spänningen utanför kretsen och strömmen innanför. – Det är som folk och kyrkan, är det inte det? sa Anna. En som kallar sig kristen kan stå utanför och mäta Herr Gud. Man avläser: kärleksfull, god, allsmäktig, en massa fina etiketter. Men om man är inne i den kristna strömkretsen, då är man en riktig del, en fungerande del av Herr Gud. Mäter man utifrån är man bara ett dött bihang, och ens ord är bara människoord.

Fynn kom underfund med att vad Anna brydde sig om var funktioner, inte egenskaper. De växlade, rättade sig efter omständigheterna. Degens egenskaper var inte alls desamma som brödets. Nej, funktioner skulle man sträva efter. Om man mätte Herr Gud utifrån fick man en massa egenskaper. Med dem byggde man upp den speciella religion man omhuldade. Om man var inuti Herr Gud fick man en funktion och då var alla lika; inga olika kyrkor eller tempel eller moskéer. Alla var lika. Och Herr Guds funktion var en sån där enkel sak att göra oss lika honom. Vi spelar samma ackord för Herr Gud men vi kallar dem olika. I himlen finns inga olika kyrkor, för i himlen är alla inuti sig själva, de är fyllda. Upplever man sig som en del av Herr Gud, då är man mitt i Gud och han är mitt i oss, då litar man på honom och då är man frälst. Då ser man klart, då har man kastat sina färgade glasbitar, som förvrider verkligheten. Man måste vara fylld av sig själv för att kunna älska sig själv riktigt. Då först kan man göra som Herr Gud vill: älska alla andra.

Herr Gud sa: "Jag är", och det vill han att vi ska säga allihop – det är det som är det svåra. Om man verkligen kan säga det, då är man framme, om man verkligen menar det, då är man fylld, då är man helt inuti. Guds verk i oss går ut på att förvandla vårt "det är" till ett "jag är". Om man är fylld, kan man använda vadsom helst för att se Herr Gud med. Han är med i alla sammanhang.

Det var en härlig solskensdag. Och så plötsligt föll allting sönder. Anna hade störtat ned från trädet och skadats till döds. Hon ville rädda Prinsessan, en liten kattunge som fastnat. – Fynn, jag ger mej den på att Herr Gud låter mej komma in i himlen för det här, var Annas sista ord.

Två dagar efter begravningen hittade Fynn Annas fröpåse och hällde ut fröna på hennes grav. – Detta barn, detta ljuvliga barn, hennes liv hade bara klippts av – innan hon var åtta år.

Kriget förde honom bort från East End, och blodiga år genomlevdes, tills V-dagen äntligen var inne. Fynn var åter hemma, och han sökte sig till Annas grav. – Långsamt började jag se en mening, skriver han, bitar började passa ihop. Något höll på att hända och det fick mig att gråta, jag grät för första gången på mycket länge. Jag

gick ut i natten och stannade ute. Molnen började skingras. Något upprepades envist längst in i mitt medvetande. Annas liv klipptes inte av i förtid, tvärtom. Det var fyllt, det var fullbordat.

--- En röd matta av vallmo täckte Annas grav. I bakgrunden stod lupiner på vakt. Ett par träd viskade med varandra och en familj små möss kilade fram och tillbaka i det vildvuxna gräset. Anna var sannerligen hemma. --- Jag ställde mig på järngrinden och svängde och skrek tillbaka in mot kyrkogården: – Svaret är "mitt i mej". Jag kände en ilning längs ryggraden och tyckte att jag hörde hennes röst säga: – Vad är det svar på, Fynn? – Det är lätt. Frågan är "var är Anna?". Jag hade hittat igen henne – mitt i mej. Jag visste att någonsans skrattade Anna och Herr Gud.

GESTALTTERAPI — KRISBEARBETNING

Anmälan till grupp samt tid för
individuella sessioner
Per-Otto Sylwan, 08/80 12 21

BABAJIS KRIYA YOGA

Introduktionslektioner
varje mån o fred kl 18.00
Medborgarhuset, rum 9
Ta med en filt!

Inga läror, inget program, ingen
terapi. Bara en bra plats att samla
sig och finna nya vägar.
Sölje Kloster, 670 20 Glava
(Även möjlighet till gruppabonemang för upp till 17 st.)

DYNAMISK ASTROLOGI

förankrad i en kosmisk/
holistisk livssyn

Varje horoskop visar individen
olika möjligheter att använda sina
resurser i en dynamisk relation
med helheten. Från denna
utgångspunkt görs en mycket
noggrann tolkning/analys av födelsehoroskopet med betoning
på utvecklingsmöjligheter och ev
problemlösningar.

Ytterligare information från
Thomas Lindström
Riggaregatan 14 D
802 36 GÄVLE

KURSER I ASTROLOGI

VECKOSLUTSKURSER för dig som lärt grunderna i astrologin. Under okt. nov. och dec. hålls ett flertal kurser som behandlar horoskopstyrdning, transiter, progressioner, kundigkorrigering m.m. Kurserna hålls i moderna lokaler i Stockholm och Göteborg.

Begär GRATIS kursprogram

ASTROLOGI-CENTER

Masthuggsliden 12, 413 18 Göteborg Tel. 031/24 92 61

Gruppmedvetenhet

I en mogen, medveten grupp blir alla nöjda med besluten.

Av Åsa Freij

Enligt vissa teorier om människans utveckling är de högsta stadierna av medvetenhet gruppmedvetenhet. Dessa kan alltså bara uppnås tillsammans med andra.

Det är till sådan medvetenhet man strävar på Findhorn, det andliga experimentsamhället i Skottland, där den dagliga samvaron med andra och det inbördes beroendet är arbetsredskap. Det är sådan medvetenhet man förknippar med "new age" och med "konspiration i vattumannens tidsålder". Och det är sådan medvetenhet som Findhornfilosofen David Spangler syftar på när han talar om den "nya" gruppen som 180 grader från den "gamla". I den nya gruppen, säger han, tar varje individ ett ansvar och bidrar till att ge gruppen en medvetenhetsnivå som är högre än medvetenhetsnivån hos någon av de individer som ingår i gruppen. I den gamla gruppen, "flocken", däremot sänker var och en sitt individuella ansvar genom att delta i gruppen.

Det var något av denna höga gruppmedvetenhet som Kay Tift ville förmedla när hon var i Sverige i slutet av maj och höll föredrag och seminarier i regi av föreningen Nytänkarna och Kursverksamheten vid Stockholms universitet.

Kay Tift är en amerikansk pedagog som doktorerat i ämnet gruppdynamik. De senaste fem åren har hon bott och verkat på Findhorn. Dit reste hon för att hon kände att hon ville sätta in sina teoretiska kunskaper i ett meningsfullt sammanhang. Hennes förväntningar på Findhorn härvidlag blev väl infriade. Ändå blev hon till en början närmast besviken, för man ville inte ha hennes kunskaper med detsamma. I stället för att undervisa fick Kay som alla andra delta i det praktiska arbetet med matlagning, städning osv. På Findhorn är man skeptisk till universitetskunskaper och vill att all kunskap och all under-

visning skall komma från hjärtat. Detta var anledningen till att Kay fick dröja litet med att lära ut vad hon kunde. Men som ledare för ett städslag fick hon sedan tillfälle att i vardagen använda sina insikter. De föll väl ut, och numera är Kays huvudsakliga sysselsättning att hålla seminarier och på annat sätt vara vägvisare i grupp-samarbete.

Även om grunden för hög gruppmedvetenhet är individernas ärliga strävan, något som ingen teknik kan ersätta, så finns det en mängd praktiska metoder att ta hjälp av. Det fick deltagarna i Kays svenska program erfara. Kay, som hellre lär ut genom att låta människor göra än genom att prata själv, lät redan åhörarna vid sitt inledande föredrag få uppleva grupp-samarbete genom några enkla övningar.

Fyra och fyra fick åhörarna slå sig ihop om en serie bilder, som de tillsammans skulle ge ett namn. Efter tio minuter skulle man ha enats. Övningen var ett smakprov på att arbeta under tidspress, att uppleva hur det känns att få sitt förslag avvisat, att acceptera andras uppfattning, att utan negativa känslor kunna ge sig för gruppens bästa och det gemensamma målet – och att vända eventuella negativa känslor till något positivt, en övning i personlig utveckling. Det senare är det kanske viktigaste av allt.

Kay betonade att det alltid finns "en annan sida av saken", ett positivt sätt att se på allting. Det är vårt fria val hur vi vill ta det som händer. Vi kan ta ett tråkigt jobb som ett tråkigt jobb eller som ett underbart tillfälle att träna tålamod, noggrannhet och förmågan att göra vårt bästa och leva i nuet.

Hon gav som exempel: "Om du är tvungen att vara hemma och passa barn, så kan du antingen känna dig låst av skrikiga ungar som aldrig ger dig ro och tillfälle att göra vad du vill,

eller också kan du se det som att du fått privilegiet att vara 'guru' åt unga levande varelser som du kan lära vad kärlek är."

Detta om våra fria val var en kärnpunkt i Kays undervisning. Hon framhöll att vi alltid väljer själva, men att många av oss tror, medvetet eller omedvetet, att vi är offer och inte kan påverka vad som händer i vår tillvaro. På så sätt drar vi oss undan ansvar. Men vi lurar oss själva. För, betonade Kay, ingenting är så fantastiskt som att uppleva att vi verkligen har frihet att välja!

Gruppvarer

Den primitiva gruppen har som främsta sammanhållande länk ett praktiskt mål, att skaffa föda, att bygga bostad eller kanske att försvara sig mot en gemensam fiende. Den är beroende av stark ledning och stränga regler. Det individuella initiativet har litet utrymme. I den mogna, eller medvetna, gruppen däremot har vars och ens ansvar och initiativ stort utrymme. En individuell ledare, om sådan finns, fungerar oftast bara tillfälligt, för en specialuppgift, och har då en tjänande roll.

En grupp kan handla som en enhet med en gemensam uppgift. Den kan då uppfattas som en gruppvarer. En samling människor, som exempelvis en skolklass, personalen på ett företag eller människorna i en nation, behöver inte utgöra en grupp i betydelsen gruppvarer. Individerna i gruppen kan ha olika mål och viljor. Men gruppvarelsen handlar som en enhet med en vilja.

En gruppvarer går igenom olika utvecklingsstadier, precis som en mänsklig varer. Den föds, den växer till, den mognar och den dör. Liksom en mänsklig varer befinner sig gruppvarelsen i en tillblivelseprocess – den förändras, den är inte något

Kay Tift, t h, tillsammans med seminariedeltagaren Elisabet Spens. (Foto Åsa Freij.)

statiskt. En gruppvarer kan ses som en kombination av energienheter, eller livskraftsenheter (medlemmar) som rör sig, förändras tillsammans i ett relationsmönster, som utvecklas.

Gruppen vid föredraget kunde enligt Kay ses som en nyfödd gruppvarer. Individerna i den var, av naturliga orsaker, inte så sammanlänkade än. Nyfödd var förstås vid starten också den gruppvarer som utgjordes av deltagarna i det seminarium som Kay höll en tid efter föredraget. Seminariet varade fyra dagar, och under den tiden hann de fjorton mänskliga varerlerna, som från början knappast kände varandra och som representerade olika personlighets- och yrkeskategorier, förvandlas till något som började likna en gruppvarer.

Consensus

Kay Tift berättade om Findhorns sätt att fatta beslut. "Consensus" var nyckelordet. Det kan närmast översättas med samstämmighet eller "vara överens". Consensus är något helt annat än demokratins beslut. Bakom consensusbeslut har alla ställt upp, är nöjda och kan ge sin fulla energi när det kommer till verkställighet av beslutet. Vid s k demokratiska beslut, majoritetsbeslut, finns oftast en stor missnöjd minoritet, som känner sig överkörd och vars energi förmodligen

fungerar som en bromskloss vid all fortsatt handling – även om de funnit sig i vad majoriteten velat.

Vid consensus försöker man noga undersöka vad varje gruppmedlem vill, och varför, och sedan finna en lösning som alla kan ställa upp på.

– Det kan ta lång tid men det är det värt, försäkrade Kay.

Ett av seminariets första försök till consensus – det gällde att bestämma tid för nästa dags lunch – tog nästan en timme. Det kan tyckas vara en lång tid för en liten fråga, men det var en kort tid för att göra en mycket stor och viktig erfarenhet. Därmed var alla överens, när de till slut var överens – och verkligen överens – om vilken tid som var bäst för alla. Många känslouttryck, krav, onödiga hänsynstaganden, små konflikter osv hann komma i dagen. Det var en intressant process att observera och den gav lärdomar för alla kommande beslutsprocesser under seminariets gång.

Naturligtvis är inte alla, ens i den mest medvetna och sammansvetsade grupp, alltid av samma åsikt. Men när alla underlag för beslut ligger i dagen, kan den som fortfarande har en annan mening med glädje "ge en gåva" till gruppen genom att frivilligt sälla sig till majoriteten. Genom att alla i en mogen, medveten grupp strävar efter ärlighet och efter att befria sig från prestige och andra hinder för rättvisa, så uppstår ingen press på den som har

avvikande mening. Den avvikande vågar också stå för det han eller hon verkligen känner är rätt. De andra vet det och respekterar det.

Intoning

– Efter besluten brukar vi också "tona in", berättade Kay vidare. Att tona in betyder att var och en under några tysta ögonblick försöker gå in i sig själv och på ett intuitivt sätt känna efter om beslutet känns rätt. Känns det på något sätt fel för någon, kan detta vara avgörande och riva upp ett fattat beslut tills fullständig harmoni – eller consensus – uppstått.

Någon intoning efter besluten under seminariet i Stockholm blev det aldrig. Men man prövade på att göra denna lilla samhörighetsbefrämjande övning vid arbetsdagens början och slut. Och för att skapa en god atmosfär och gemenskapskänsla hade man också dagligen ett kort pass med ett slags enkel folkdans.

För att höja och bevara energin i gruppen ombads också alla att så öppenlydligt som möjligt dela med sig av sina känslor och tankar. Ville man inte det, så var det förstås inget tvång, men det uppskattades om man då delade med sig av detta, dvs av sin egen önskan att vilja vara i fred, att inte delta i samtalen. Det skulle göra att de övriga kände att de hade den aktuella personens förtroende och att gemenskapen ändå fanns där.

– Detta är viktigt, sa Kay. En person som är kroppsligen eller själsligen frånvarande utan att gruppen vet varför, blir lätt en energiläcka för gruppen. Men det är OK att så att säga vara utanför inom gruppen. Den som delar med sig av sin utanförkänsla blir snart också av med den.

Ruttna äpplen

Det framhölls att det är något helt annat med s k "rotten apples", ruttna äpplen, personer som går in för att sabotera grupparbetet. Sådana sprider lätt sin "röta" till andra i gruppen och sänker energinivån.

Då och då dök det upp verkliga negativa känslor också i den här övningsgruppen, och det blev tillfälle att tala om dem. Ilska uppstod hos en manlig deltagare, till vardags i arbetsledande ställning, när en annan manlig arbetsledande deltagare kom in en halvtimme efter det att gruppen startat ett pass – och kritiserade dennas arbete. Det var intressant att se hur lätt det var att glömma kärlekssträvan och de medvetna avsikterna att förstå varandra, när egna känslor berördes.

Den ena mannen anklagade den andra för att vara överlägsen i stället för att, som vi försökt lära oss, ge

vänlig kritik som en hjälp för den andra att bli uppmärksam på hur han/hon betedde sig.

Den anklagade kände sig illa berörd förstås. Sökarens reporter fick också en släng av en sådan elev, när hon i god tro fotograferade – och blev åthutad som en avsiktlig förstörare. Det var obehagligt. Den förödande känslan av att inte vara omtyckt och inte med i gruppen infann sig direkt.

Grupparbeten

Det gjordes på seminariet flera grupparbeten i smågrupper, och successivt drog man sig mot sista dagens uppgift, att hela förmiddagen klara sig utan ledare. Gruppen fick mycket beröm av Kay, som menade att den var verkligt kraftfull och skulle, om den fått längre tid på sig, kunna "lyfta och flyga". Ändå var det smått kaosartat innan samstämmigheten den sista dagen infann sig. Och få av de mål som nämnts, bl a arrangemang av ny gruppträff och gemensamt utarbete av en artikel om kursen, uppnåddes. Vid påpekandet av detta i uppbrottets stund fick Sökarens reporter sin sista läxa av Kay:

– Vi måste även lära att nöja oss med det som är! Vi måste kunna släppa taget om det som inte blir som vi tänkt oss!

För deltagarna i Kay Tifts seminarium gällde det att under fyra heldagar lära sig så mycket som möjligt om hur en grupp kan fungera på bästa möjliga sätt, hur man hjälper medlemmar i en grupp att ge av sin förmåga och bidra på bästa sätt till gruppens gemensamma bästa.

Vi fick lära oss att i en mogen grupp spelar inte ledaren rollen av en auktoritet som alla skall följa, utan ledaren träder i praktiken tillbaka och ger utrymme för andra att växa och ta olika roller i gruppen.

När varje deltagare fått att ge sitt allra bästa för gruppen, då har man frigjort gruppens potentiella energi, och den kan agera på kraftfullast möjliga sätt.

Viktigt är att förstå att alla i en grupp (gruppvarelse) är unika, men ändå väldigt lika. Viktigt är också att få varje deltagare att känna att just han/hon har något av betydelse att ge till gruppen.

Insikterna hur man får en grupp att fungera på bästa sätt kan göra skillnaden mellan en levande och en död grupp.

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:-

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:-

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:-

Buddhistisk meditation

av Francis Story
32 sidor, ca 7:-

I bokhandeln eller direkt från förlaget

Annonsera i Sökaren!

Just för Dig

har vi weekendkurserna Personlig utveckling och Planera Din framtid i Skåne, Göteborg och Stockholm. Även brevkurser och kontaktnät (uppge intressen!). Tag chansen! Begär prospekt! Tel. 046/512 66 eller INFO-TEKET, Bankgatan 14, 223 52 LUND.

Kvällsuniversitetet

Världsbilder Seminaries i Malmö

- 7/10 Den moderna fysiken och vår syn på oss själva och omgivningen. Professor Bengt E.Y. Svensson, Lunds universitet
- 14/10 De stora tänkarna. Docent Rolf Lindborg, Lunds universitet
- 21/10 Hur inverkar parapsykologi på världsbild och livsåskådning? Professor Martin Johnson, Universitetet i Utrecht, Holland
- 11/11 Astronomins moderna världsbild. Civ. ing. Peter Linde, Lunds universitet
- 18/11 Kommer datorerna att göra människorna fyrkantiga? Univ. lektor Per Flensburg, Lunds universitet
- 25/11 Österländska filosofier. Docent Peter Schalk, Göteborgs universitet
- 2/12 Parapsykologiska fenomen och modern fysik. Professor Jens Tellefsen, Kungliga tekniska högskolan i Stockholm
- 9/12 Dubbla verkligheter — osedda? Docent Kaj Håkansson, Uppsala universitet.

Plats: Utsiktsrummet, Fritidskvarteret St Gertrud, Norra Vallg. 16, Malmö. Tid: 18.00 - 22.00
Pris: 40:-/seminarium. Rabattkort för samtliga seminarier 240:-
För information ring Lisa Forstenius eller Christer Ekberg, Tel. 040/774 20.

**Kursverksamheten
vid Lunds Universitet**

Sökarguiden

Den nya världsbilden och helhetsmedicinen

- 1 19 sep ■ Om helhetsmedicin i teori och praktik - inledning
Bengt Stern, leg läkare
Allmänpraktiserande läkare
- 2 26 sep ■ Tio steg till bättre folkhälsa
Edgar Bergenhammar, professor
Nordiska hälsovårdshögskolan i Göteborg
- 3 3 okt ■ Hypnos i teori och praktik
Lars-Eric Unestahl, universitetslektor vid högskolan i Örebro
Föreläsare till boken "Hypnos i teori och praktik"
- 4 10 okt ■ Meditation, kropps-
upplevelser och olika avslappnings-
metoder
Torbjörn Stockfelt, leg psykolog
Universitetslektor vid Stockholms universitet

Plats: Åsö gymnasiums aula,
Blekingegatan 55,
T-bana Skanstull □ Tid: 19.00

Själagerdsgatan 17. 08-103010

- 14/9 TORKNING AV MAT
Sigri Sahlin
 - 17/9 TILLAGNING AV TORRMAT
Sigri Sahlin
 - 18/9 GRÖNA RUMMET med
Eddie Grahn kl. 14.00
 - 21/9 PYTHAGORAS
Lars Adelskog
 - 29/9 SHAMANISM
Jörgen I Eriksson och
Mikael Gejel.
 - 2/10 GRÖNA RUMMET igen med
Eddie Grahn som visar
hur man undviker bråk
med folk! Kl. 14.00.
- Alla andra föredrag börjar kl. 19.30. Te ingår.

Swami Yogamudrananda

är i Stockholm och Uppsala i september. Hon är en av Paramhansa Satyanandas närmaste lärjungar.

→ FÖREDRAG: ←
UPPSALA: 12/9 kl. 19.00 HOW TO USE YOGA AND TANTRA PRACTICALLY IN YOUR DAILY LIFE.
STOCKHOLM: 14/9 kl. 19.00 HOW TO DEAL WITH YOUR EMOTIONS THROUGH YOGA.
Mer information om seminarier och föredrag ring eller skriv till: SATYANANDA YOGA-CENTER, c/o Dubsky, Odengatan 86, 113 22 Stockholm, tel: 08-32 33 60 efter kl 15.

Yoga och meditation

med ULLA BERNDTSON. Centralt i Stockholm och Blackeberg. Kursstart 19/9 och 22/9. Ring Ulla 08-37 62 93 (8-10, 19-21) för ytterligare information och anmälan.

DIREKT FRÅN

Egypten

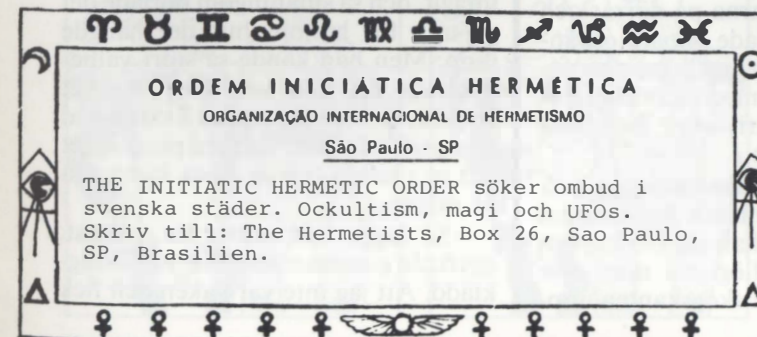
kommer MRS SADAT och dr G Jampolsky från USA för att i KONSERTHUSET den 21 okt kl 20.00 tala om: "FREDEN, BARNEN OCH VI" med anledning av FNs fredsdag 23 oktober.

12 FYRAS-XVII 24-25 sept.

NUMEROLOGI - "vetenskapen" som alltid funnits vid sidan av astrologin. Vi lär tolkningen av personliga livssiffror från grunden. Kurser ges även i FÄRG- OCH SIFFERSYMBOLIK. ÄVEN PRIVATKONSULTATIONER. Annika Langlet, Söderberga Gårdsväg 37, 162 29 Vällingby. 08-87 89 90.

ZONterapi

GRUNDLÄGGANDE INTENSIVKURS I ZONTERAPI med Kristina Wennergren den 22-23 oktober. Utbildad vid Int. Inst. of Reflexology i St. Petersburg, USA. Kursgård: ODALGÅRDEN i Uppsala. För anmälan och information: 08-78 22 24 eller 58 10 13.

TRÄNINGSLÄGER i LIVSGNISTA & LIVSGLÄDJE

Vi vill ge dig möjlighet till kunskap om verktyg som du kan ta med dig och fortsätta använda i ditt liv.

8-12 oktober (lör-ons)

Kurskostnad: 800 kr kost & logi: 60 kr/dygn
Kursgård: Lindsberg, Falun

MARIANNE SONNESJÖ
LIVSGNISTAN, Västerås tel 021/18 2333

PRATIMA BERGMAN
LIVSGLÄDJE, Täby tel 0762/13446

Det som bidragit till vår livsgnista och livsglädje har bl a varit meditation, frigörande andning (rebirthing), pulstakts-terapi, dans, målnings & lek och en annan bok, men framför allt LIVETS SJÄLV.

Kunskapen om den OBEGRÄNSADE MÄNNISKAN

AMBRES förmedling. RAM-Stiftelsen arrangerar.
ABF-Huset, KATAsalen, Stockholm
Torsdagen den 13 oktober kl. 19.00

Måndagsgruppen

Måndagar kl. 19.30. ABF, Sveav. 41
12/9 OM PSYKETS NATUR - Johan Wretman
19/9 JUDENDOMEN I KINA - Theodor Katz
26/9 MONTESSORISKOLAN - Kjell Axner
3/10 KULTURENS UPPGÅNG OCH FALL - Karl Erik Edris

Café Vega

vegetarisk servering

Vegagatan 15 Odenplan

öppnar nu i ny regi med EVA CIPRI och PRATIMA BERGMAN som ägare.

ÖPPET: Måndag - fredag kl. 11.00 - 15.30

ÖPPET HUS: Varje fredagkväll med sång och musik.

Belöven du Kurslokal

så ring 08-11 27 04 och prata med Gita Sellmann. Kurslokalen är på 60 m², heltäckningsmatta och scen. Uthyses över helger, med fredag kväll. Centralt: Drottninggatan 85 (Vid VATTUMANNEN).

Jan Fridegård, (1897 – 1968) författare och spiritualist

Av Peter R Meyer

"Det finns inget utslocknande"

– Från att ha varit kanske svensk litteraturs mest utskälda bok har nu "Lars Hård" blivit ansedd som en fin och ädel och djup bok, och jag börjar snart vänta på att den skall bli förklarad religiös också. Kanske är den det i en viss mening. Men bakom allt berättande om mig själv har legat en knapp medveten önskan att inge människor som är illa ute mod och förtröstan att hålla ut, att inte ge sig.

Detta sa författaren Jan Fridegård i ett radioprogram 1951.

Fridegård föddes i en statstuga 1897. Han var bland annat lantarbetare, stamanställd och antikvariatsbokhandlare innan han blev författare, känd och berömd främst för de självbiografiska böckerna om Lars Hård.

Det religiösa inslaget i hans litterära verksamhet blev med åren allt påtagligare, något som han är ensam om bland trettioalets arbetarförfattare. Han blev spiritist och ansåg att han hade fått kontakt med sin avlidne far.

– Ja, jag har talat med honom och sett honom materialisera sig, sa han. Det finns inget tvivel om att det var han. Kontakten skedde genom ett starkt danskt medium, Einer Nielsen. Far berättade – han hade då varit över på andra sidan i åtta år – att han hade tagit upp sig, lärt sig, sedan han kom dit. Jag frågade vad han gjorde där och antog att det väl inte kunde vara som det står i Bibeln att dom sjunger och spelar. "Nej", sa han, "det är nänting helt annat. Det finns så många som behöver hjälp här. Dom vet ingenting. Många vet mindre än jag. Dom får jag ta hand om och hjälpa. Dom inser inte vad som har hänt, att dom är här, utan tror att dom är kvar i jordelivet."

Så här börjar Jan Fridegård romanen "Torntuppen", som utkom 1941:

"I den grå dagningen vaknade förre soldaten From och tittade efter vanligheten upp mot åsarna i taket. Några ögonblick gick medan han funderade på vem eller vad han var, och sedan om han var gammal eller ung. Men snart stod det klart för honom att han var över åttio år och hade legat sjuk hela vintern. De sista dagarna hade det gått allt tyngre att draga andan men nu kändes det lättare i bröstet.

Han hörde gummans långa andetag brevid sig och kände ett ögonblicks otålighet över att hon inte vaknade och steg upp. Det var på tiden att djuren fick sitt. Nu var det så ljust att han kunde räkna paltkakorna på brödspettet i taket. Dem kanske gumman fick äta upp själv, han skulle troligen aldrig mer kunna äta så kraftig mat. Det svindlade till i huvudet och ett ögonblick tyckte han sig sväva omkring bland paltkakorna och förnam deras torra blodlukt.

Han låg och kände hur han blev allt lättare till sinnes och tänkte att han blivit bra mycket bättre under den sista natten. Ingen värk och ingen möda att andas. Han gitte inte ens vända på huvudet och se sig om i stugan, han visste ändå allting. Det stora bruna matskåpet vid spisen med de nötta träknopparna på dörrar och lådor, den blåmålade separatorbänken, byrån med den gamla grammofo-nen som fick spela med motvilligt fräs och skrap när barn eller barnbarn hälsade på i stugan.

Han hörde en kråkas morgonskrik och i samma ögonblick förtunnades taket i stugan och han såg blå himlen över sig. Kråkan flög just mitt över och när hon hunnit skogskanten upp-

repade hon sitt skrän. Fast han låg kvar i sängen såg han att hon satte sig i en talltopp, lade vingarna tillrätta och såg sig omkring.

Strax efter befann han sig egen-domligt nog på stugans tegeltak. Han såg små runda lavplättar och torra barr från jättegranen vid gaveln. Sedan drogs han ner till sängen igen och hörde gummans andetag. Skulle hon aldrig vakna och gå ut till djuren.

På tre månader hade han inte varit ursängen och sett om kon magrat eller hur stora grisarna vuxit sig. Men nu såg han dem tydligt, han hade visst kommit ut till ladugården på något sätt. Grisarna låg intill varandra och sov i halmen och det syntes bara ett par långa, borstiga ryggar. Kon låg också och när en instängd fjäril flaxade mot rutan som morgonsolen lyste på, såg hon likgiltigt däråt.

När han kom tillbaka till stugan såg han gumman sitta i sängen och stirra ner på honom. Gråhåret hängde i testar och hon flåsade tungt.

– Herre gud i himmelen, sade hon och rösten darrade, här har jag sovit medan...

Och hon stack benen ur sängen och började snyftande ta på sig kläderna. Förre soldaten såg förvånad ned på henne från den paltkakshöjd han åter intagit, och så småningom började det gå upp för honom hur det hängde ihop. Men han kände så stort välbefinnande att han inte blev mycket förskräckt. Han såg endast flyktigt ned på sig själv där han låg med pipskägget rätt ut i luften och de stora händerna på magen.

– Så lugnt han måtte ha somnat, snyftade gumman när hon var färdigklädd. Att jag inte var vaken och fick

Hör DU till dem som söker en global-human förnufts-baserad livsåskådning

som håller i livets olika skiften och som ger förtröstan inför det vi kallar »döden« — då bör du läsa *UTAN GRÄNS!* UG tar upp problem. aktuella här och nu, men öppnar också medvetandet för en verklighet bortom tid och rum. — UG, ett forum för tänkande nutidsmänniskor. Kanske en tidskrift du söker...?

Medarbetare: Teol dr Bertil Persson, överläkare Claes Flach, konstnär Gert Kaffa, förf. Anna-Lisa Helle, Gösta Ek-lund, Sigurd Westerlund, Claude Thorlin och många andra. UG omfattar numera 68 sidor och är rikt och unikt illustrerad. Pris 14:50. Åberopa SÖKAREN och du får ett provnummer för 10 kr portofritt!

UTAN GRÄNS, PL 732 A, 783 02 ST SKEDVI. Postgiro 69 05 43 - 4

ta adjö av honom.

Sedan låste hon dörren och halv-sprang på skogsstigen som ledde till närmaste grannen. From följde henne men vid grinden var det som om en gummitråd dragit honom tillbaka mot stugan igen. Men han kände så stor lättnad vid att vara kvitt sitt onda bröst och alla bekymmer att han inte brydde sig om att fundera på något. Han satte sig i solen på stugtakets och väntade att gumman skulle komma igen.

Han tänkte med förvåning på allt han hört och läst om döden och hur rädd han varit för den. Så här lätt och

glad hade han aldrig känt sig medan han levde. Det var ju bara början ännu, men han kände sig viss på att intet ont kunde hända honom mera. Sjuk kunde han inte bli och dödens dal hade han gått igenom. Någon dal var det förresten inte, inget berg heller utan bara ett litet enkelt steg."

Jan Fridegård sa att vad som mest gladdde honom var en artikel i en dansk tidning, där det berättades att några unga danska motståndsmän, som var fängna hos tyskarna, hade fått den danska upplagan av "Torntuppen" insmugglad i fängelset. De hade läst

den under sina sista timmar, innan de sköts av tyskarna. Därigenom framstod döden för dem som mycket mindre skrämmande. De trodde på bokens berättelse om hur enkel övergången är till ett annat liv, och den positiva tonen i boken hjälpte dem inför döden.

– Har en sådan sak hänt en, sa Jan Fridegård, då har man inte levat för-gäves.

Artikeln bygger på en del av ett radio-program "Jag, Jan Fridegård", som Peter R Meyer gjorde 1977.

PROFETEN

Av Sven Rosén

Svar från Gustaf Lundgren

Gode Broder Sven Magnusson!
I Sökarens sjätte nummer för i år har Du generöst upplåtit plats för några sidor ur min bok "Den nya religionen. Ludvig Jönsson som religiös reformator" (Norma förlag). Min framställning är starkt kritisk mot Ludvig Jönssons nuvarande förkunelse, men i den ingress varmed Du försett mitt bidrag förklarar Du att boken hos Dig tvärtom väckt stor sympati för den vid-synta humana åskådning som vår Pastor primarius idag gör sig till talesman för.

Du är inte ensam om att reagera på det sättet. I gamla fina liberala Eskilstunakuriren läste jag den 28 mars en recension av min bok som intresserade mig alldeles särskilt därför att den var undertecknad av en skribent, Bo Magnusson, som i likhet med Dig deklarerar sig som "agnostiker". Han ser med avsmak på LJs surfande på "feta innefraser och modeideologier" men finner dock "den allmänna humanitetsåskådning" som han utvecklar ganska tilltalande "sedan den renats från vissa revolutionära modeelement". Men, frågar han, "varför inte kalla den 'histendom'? Kristendom är det inte, och kanske inte heller religion."

Därmed är allt sagt som behöver sägas. Vad skulle man säga om t ex Ulf Adelsohn plötsligt började tala sig varm för marxism och kommunism eller om Lars Werner besteg talarstolen för att lovprisa Moderata samlingspartiets program? På samma sätt: Vad skall man säga om en präst i Svenska Kyrkan som med all den våltalighet han är mäktig breder ut sig över något som varken är kristendom eller religion?
Gustaf Lundgren

Kontakt

Sensibel, välutbildad, inåtvänd, lång, oftast snygg, intellektuellt rörlig, trettio-årig manlig våg, intresserad av teater, film, konst, poesi, livsåskådningsfrågor, humor, medicin, mänskligt beteende, erotik, orörd natur, bordeauxviner och proven-salskt kök, söker en trevlig, mjuk, positiv, spännande, tänkande, sökande, kanske konstnärlig tjej, gärna läkare, för djup kommunikation på alla plan, sann vänskap och gemensam utforskning av livets möjligheter, Svar till "In aere aedificare", Sökaren f v b.

En studerande tjej, 30, söker en kille med några gemensamma intressen: meditation, religioner, livsåskådning, musik, naturligt levnadssätt. Svar till "Pisces - Stockholmstrakten", Sökaren f v b.

Pris för kontaktannonser: 40 öre per ord + 4 kr i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 10 kr. Moms inräknad.

Alice A. Baileys Esoteriska Filosofi

Trettio års arbete

En presentation av Alice A. Baileys samtliga verk.
32 sid. Hft. 10:-

Hittills översatta till svenska är:

En avhandling om vit magi

540 sid. Hft. 165:-

Glamour: ett världsproblem

192 sid. Hft. 58:-

Telepati och eterkroppen

176 sid. Hft. 64:-

Böckerna kan erhållas mot förskottsbe-talning till pg 43 58 04 - 0.

Prislista på engelska böcker av Alice A. Bailey sänds på begäran.

Böckerna finns också bl.a. hos East & West, Näckrosen, Regnbågen och Vattumannen.

Stiftelsen Tibetanens Bokfond

Box 220
142 02 Trångsund

Recensioner

Vad är magi?

Jörgen Peterzéns bok *Magi: En resa i myt och verklighet* (Fabel, 1982, 165s, ill) utkom första gången 1971. I den här nyutgåvan har några sidor om ifologi, Christian Science och Scientology utgått och ersatts med ett avsnitt om Aleister Crowley, och slutkapitlet är delvis nyskrivet.

Boken ger en ytlig genomgång av diverse magi från stenåldern fram till våra dagar. En del magiker och magiska texter presenteras, men något gott grepp om vad magi är får man inte av boken. Peterzén definierar inte vad han menar med magi, och han söker inte heller närmare analysera sitt material.

Det är förvirrande att förf ibland sätter stämpeln magi på allt möjligt som slår honom som ockult, irrationellt eller vidskepligt. I bästa fall tillgriper han den vagare etiketten "magisk världsupplattning" (s 77). Men magi i egentlig mening är bara en fråga om *metoder* för att utverka makt eller skydd, eller förverkliga en önskan som inte på annat sätt är åtkomlig. Till detta kommer olika föreställningar om paranormala krafter, makter eller naturprinciper som får metoderna att fungera, men någon enhetlig magisk världsbild finns inte. Däremot finns vissa gemensamma grundtankar beträffande metodernas uppbyggnad, men dessa ges

ingen systematisk behandling i boken.

Boken är enligt förordet skriven i avskräckande syfte: "Inte ens bildning är alltid ett skydd mot den sugkraft som magins världar kan uppvisa . . . Därför är denna lilla antidot kanske nyttigare än jag trodde den gång jag först komponerade den . . ." osv (s 5). Men detta syfte, att skapa ett skydd som saknas i bildning, gör förf blind för magins positiva sidor. Det är främst magins spekulativa avarter som han behandlar, medan t ex den i gången tid mycket betydelsefullare "husbehovsmagin" i stort sett lämnas utanför. Magin – även den "svarta" magin – stod nog för det mesta i överlevandets tjänst: dess funktioner har i våra dagar övertagits av t ex polis, försäkringskassor och sjukhus.

En del historiska fördomar förekommer i texten: "Babylonierna kan göra anspråk på titeln världens och historiens vidskep-ligaste folk." (s 26). Från medeltiden har Peterzén hämtat föreställningen om "hed-namörkret", och från renässansen kapitel-rubriken "Medeltiden, som verkligen var mörk". För att göra mörkret så kompakt som möjligt inkluderas i detta kapitel även renässansen plus 1600-talet. Därmed bereds också plats för häxförföljelserna (utförda av folk som ogillade magi) – men, som bl a historikern Norman Cohn har påvisat, finns inga belägg för att det skulle ha brunnit häxor före slutet av 1400-talet. Peterzéns och 1800-talshisto-rikernas syn på dessa trolldomsprocesser som ett arv från medeltiden bygger på tidiga missuppfattningar och förvansk-ningar; medeltiden var i detta avseende, som i så många andra, betydligt mera upplyst än senare århundrande.

Sven Rosén

Ett skådespel om Swedenborg

"Emanuel Swedenborg var en djupsinnig religiös tänkare, vars inflytande märks hos William Blake, Balzac, Almqvist och Strindberg, i gustaviansk mystik och tysk nyromantik. Till de uppmärksammade dragen hör hans 'korrespondenslära', som innebär att till alla jordelivets sidor finns motsvarigheter i andevärlden, himlen och helvetet. Båda sfärerna skildras med realism och understundom poetisk kraft. I grunden var Swedenborg mer moralist än mystiker: efter döden blir den gode ängel, medan den onde hamnar i helvetet. Vil-ketdera avgörs av hans jordeliv och inte av Guds dom."

Detta står att läsa i Bra Böckers lexikon.

På bokförlaget Logos ger Björn Sjövall ut "Bröllop" (40:-), ett skådespel om Emanuel Swedenborgs upplevelser av andevärlden. Centrala frågor i spelet är, enligt författaren, tolkningen av förhållan-det manligt-kvinnligt och arbetets betydelse för människans existens.

Jag har försökt läsa boken med två par ögon. Regissörens och Sökarens. Min regi-nerv blev väl inte särskilt kittlad. Därtill är spelet för pedagogiskt, för lite dramatiskt. "Mellan det sublima och det löjlga är det blott ett tuppfjät", har någon sagt. Och hur

jag än försökt, i positiv anda, att visuali-sera de olika akterna med hjälp av inre ljussättningar och skildra scentekniska lösningar och scenerier, så stupar de flesta intentioner på att verket saknar dramatiskt nerv. Tablåer och personer är pedagogiskt gestaltade, inte psykologiskt. Möjligen skulle en Michael Meschke, dockteaterge-niet, skapa de suggestioner som behövs för att skapa "teatralt" intresse.

Mitt Sökar-jag läste så de femtionio sidorna.

"Mina vänner i Edens lustgård! Se hit! Här finns ingen port och ingen vägg – allt är öppet för er! Tänk inte mer på paradiset's trädgård så blir ni fria. Ni är fångar i era egna fantasier."

Det är helt visst ett fundamentalt, and-ligt budskap att ha gjort till sitt, den dag vi går över gränsen. Du är det du tänker, det blir det du tror.

– Det är ni själva som bereder er för himlen, säger spelets Basunängel. Alla budskap bjuds i enkla påstående-termer. Sökaren-Regissören har inga problem att utifrån sina livskunskaper hålla med om dem. Men det är svårt att stimuleras. Och med t ex Martinus analyser av "manligt-kvinnligt" i sitt andliga bagage, blir de Swedenborgska tankegångarna om det himmelska bröllopet med den "rätta" bruden, förlåt, väldigt naivt.

Jag gissar att denna recension kan tyckas "negativ". Men hur många av de presumtiva läsarna är regissörer? Hur många har läst Martinus? Kanske är den lättläsa dramaformen ett sesam för andra sökare? Och den som aldrig hört talas om Swedenborg eller mött besläktade tankar kanske fåren utomordentlig kick av denna bok? Att den inte "gav" mej mycket är absolut inte liktydigt med att den inte skall läsas, inte insceneras. Säkert finns det andra ögon, andra sinnen som med glädje låter sej bjudas till detta "Bröllop".

Per Ragnar

I dödsskuggans dal

Det har kommit en ny liten fredsbok. Trevliga fredsduvor flyga på dess blå omslag. Författare äro ett knippe idealister som heta Benny Henriksson, Eva Nord-land, Åke Gustavsson och Margot Wall-ström. Bokens titel är *Fred i öst och väst*: den är, med en studiehandledning, utgiven av det statliga förlaget Liber. Sveriges statsminister, Olof Palme, medverkar med ett förord.

Vi läsa i boken att *en enda* av Amerikas fina Poseidon-ubåtar kan, med sina kärn-vapen, förstöra i runt tal 160 ryska städer. Hur många dessa ubåtar äro tror jag icke

boken meddelar. Däremot omtalar den att de nya Trident-ubåtarna nu hålla på att byggas i USA. En enda av dem kan – med kärnvapen förstås – utplåna upp till 408 städer på en och samma gång. Var och en av bomberna äger en förstörelsekraft som är fem gånger större än den omtalade Hiroshimabomben. Blott en Trident-ubåt är lika med 2040 Hiroshima och kan förstöra vilket land som helst på jordens yta. Precisionen är storartad: felmargina-len endast några tiotal meter. Dessa Tri-dent-ubåtar kunna gå mycket nära inpå de ryska knutarna och i ett första slag slå ut alla Rysslands kärnvapenlager, även så-dana som skyddas av stål och cement, innan man i Ryssland ens hinner blinka. Samtidigt som man uppnår målet av total ödeläggelse, sprids enorma mängder ra-dioaktivitet ut över jorden. För att icke bli överraskade ha ryssarna nu sina atomva-pen i högsta beredskap. De vilja slå till-baka så snart rapport om ett amerikanskt angrepp kommer.

Efter årmillioner av mänsklig intellek-tuell dvala börjar det alltså hända saker!

Det sista kriget – som mänskligheten länge hoppats på – synes nu vara en klar möjlighet. Då förstörs stora delar av jor-den, eller hela klotet, i en väldig brand. Skulle någonting lämnas kvar, skadas det av den ultraviolettera strålningen från solen, sedan det skyddande ozonlagret i atmosfä-ren förstörts genom kärnsprängningarna. Vi få, som det heter i boken, "en republik av insekter och gräs".

Hälften av alla vetenskapsmän och tek-niker äro faktiskt idag ifärd med att fram-ställa vapen. Förbi är den tid, ej avlägsen, då man slogs med klubbor, med lansar och med svär, med kanoner och med gevär. Nu spränger man materien i bitar.

Vi leva således i undrens tid.

Det gäller öst mot väst. Men varför vilja nu ryssarna i öst och amerikanarna i väst utplåna varandra? Svaret är att det vilja de icke, men de tro att den andra parten vill, eller i varje fall kan tänka sig att vilja. Därför förbereda de sig båda på att *slå tillbaka*.

Men om nu Ivan började nedrusta, vad skulle då hända? Jo, Billy skulle följa efter, tacksam att komma ur knipan, ty ett krig kan ju innebära slutet för dem båda. Och om Billy rustade ned, då skulle säkert Ivan följa honom och kunna ägna sig åt att förbättra sin egen standard. Men, de slut-satserna draga de icke. I stället tro de att om jag rustar ned, så kommer min fiende och slår mig.

Freds rörelser finnas i Amerika och i Ryssland och i många andra länder. Dessa rörelser äro maktlösa. Många människor tycka icke om att nedrusta. De vilja vara starka, "rustade till tänderna", som det heter. De kunna icke heller föreställa sig att världen hänger i en tråd. Men det är vad den gör, än så länge. Ingen vet när tråden brister. Det kan ske idag eller imorgon eller på torsdag.

Hotet mot förintelsen är aktioner för fred. Ännu har dessa icke uppnått något av betydelse.

Världen hänger alltså, men snart kan-ske . . .

. . . och *då* är det *min* anda som svävar över jorden, säger

djävulen.

Bokrecensioner återgivna med tillåtelse av tidskriften Bokrevy, Bibliotekstjänst, Box 1706, 221 01 Lund.

Ur Bokrevy nr 2, 1983

BOK- OCH BIBLIOTEKSVÄSEN

TRETTIO års arbete. Av Alice A. Baileys och den tibetanske Mästaren Djwhal Khuls böcker. Stiftelsen Tibetanens Bokfond. 32 s.

Aa BN 0684077-00

Denna lilla skrift är en utmärkt introduktion till Alice A. Baileys författarskap, som nu börjat komma i svensk översättning. Här ges en utförlig presentation av och innehållsredogörelse för hennes omfattande arbete, som avser att sprida kunskap om ockultism med målsättning att "slå en bro mellan människans kunskap om den fysiska världen och de invigdas vetenskap". Här behandlas invigning, medvetande, själen, intellekt och intuition, esoterisk psykologi m m. Böckerna har ett allvarligt syfte som kännetecknar vit magi, dvs ett osjälviskt, kärleksfullt tjänande för mänsklighetens bästa. Skriften är seriös och välskriven. Den vänder sig till allvarliga sökare som undviker sensationer. Trots att boken är tunn bör den kunna ge såväl upplysningar om esoterisk kunskap som idéer för vidare läsning.

Carin G Hansson

Alice A. Bailey (målning)

RELIGION

RELIGION, psykologi – var finns sambandet? Av Ingrid Olausson m fl. SvD. 120 s.

C BN 0684485-22

Årsskiftet 81-82 hade Svenska Dagbladet en artikelserie om förhållandet mellan psykologi och religion. Den serien ges nu ut i bokform. Artiklarna består utan undantag av intervjuer – med präster, psykologer, psykoanalytiker, filosofer, från katolske kyrkoherden Clyde Rausch till Rollo May. Dessutom publiceras några läsarbrev. En utgångspunkt i många av intervjuerna är att religionerna i sin nuva-

rande utformning spelat ut sin roll – liksom att en psykoterapi som inte ger utrymme åt de metafysiska frågorna hämmar den mänskliga mognaden. Det är intressanta frågeställningar som behandlas väl och från olika synpunkter – referaten av komplicerade resonemang är föredömligt klara. Det är en tunn bok med digert innehåll.

Christina Bergil

STEINER, RUDOLF. Vår tids själsliga nöd – hur kan den övervinnas? Telleby bokförl. Övers fr ty av Tor Molin. Orig:s titel: Wie kann die seelische Not der Gegenwart überwunden werden? 48 s. Litt.

Cn BN 0684440-B8

Boken utgörs av ett föredrag som antroposofins och waldorfpedagogikens upphovsman Rudolf Steiner höll 1916 och behandlar den yttre isolering och inre ofullkomlighet som förf anser känneteckna människorna under innevarande kulturperiod. Under det att mänskligheten under antiken utvecklade arbetet och den yttre kulturen med hjälp av det själsskikt Steiner kallar förstånds- eller känslösjälen, måste den nu – i den "femte efteratlantiska perioden" – utveckla sin "medvetenhetssjäl". Huvudmålen för människorna blir tre: Utvecklandet av social människoförståelse, av tankefrihet och av en levande kunskap om den andliga världen genom "andevetenskap". Föredraget hölls inför en krets i antroposofin insatta personer. En förutsättning för behållning av skriften är bekantskap med denna åskådnings grundbegrepp eller orientering i det indiska, nyplatonskt gnostiska och övriga västerländskt idealistiskt präglade religionsfilosofiska tanke-gods som, åtminstone utifrån betraktat, ligger till grund för denna egenartade åskådning.

Sten-Olof Ullström

FILOSOFI OCH PSYKOLOGI

NÆSS, ARNE. Anklagelser mot vetenskapen. A&W. Övers fr no av Sten Andersson. Orig:s titel: Anklagene mot vitenskapen. 192 s. Litt reg.

D BN 0684451-BD

Arne Næss, tidigare filosofiprofessor, numera fristående tänkare, uppmärksammat debattör och fader till "ekosofin", återkommer i denna bok till sina gamla domäner. Texten är en lättläst, välskriven och systematisk granskning av kritiken mot den etablerade forskningen och mot olika vetenskapsuppfattningar. Med många hänvisningar och illustrativa exempel får läsaren följa med på en vetenskapsteoretisk och -sociologisk rundtur i frågor som väckt debatt och som rör forskarnas yrkesetik, vad vetenskap är och inte är, magi och annan ovetenskap, välorganiserade sårintressens påverkan och annat. Det hela formar sig till en lärd och mångsidig genomgång av aktuella problem kring forskning och samhällsutveckling. Inga särskilda förkunskaper krävs, men kanske ett speciellt intresse för forskningsarbete eller annan utveckling av kunskap.

Jan Annerstedt

SAMHÄLLS- OCH RÄTTSVETENSKAP

KVINNLIGT, manligt, androgynt. En artikelserie ur Svenska Dagbladet. Av Marianne Fredriksson m fl. SvD. 160 s. Ohj

BN 0684595-72

Vad är "könsroller", givna av vårt samhälle, och vad är medfött manligt/kvinnligt? I de här artiklarna, som till stor del rör sig kring ett test gjort bland SvD-läsare, ges inget direkt svar på frågan (vem kan göra det?), men den belyses från många olika håll. Att konventionerna har mycket stor betydelse framgår tydligt. Titeln "androgynt" anspelar på den konventionella kvinnligt-manligt-skalans medelläge, där faktiskt många människor kan placeras, människor som alltså är varken utpräglat manliga eller kvinnliga i sina roller. Det är en lättläst och lättsmält bok som säkert kan ge åtskilliga läsare en del att tänka på. För säkerhets skull bör det påpekas att den inte är präglad av SvD:s officiella politiska hemvist.

Mats Dannewitz Linder

NU kommer Miljöpartiet! Om Miljöpartiet av miljöpartister med det officiella partiprogrammet. Timo förlag. 172 s.

Occ BN 0684414-5D

19 miljöpartister berättar i 24 korta kapitel om hur partiet byggts upp och vad det står för i olika samhällsfrågor. Här finns den gemensamma grunden i oron för framtiden. Hoten mot miljön, freden och sysselsättningen anser partiet att den nuvarande samhällsutvecklingen och tillväxtekonomin står för. "Miljöpartiets ideologi är densamma som håller på att växa fram inom alternativrörelsen som helhet", menar Eva Åkesson. Och Per Gahrton skriver: "70-talet har övertygat många aktivister om att verksamhet i freds-, antikärnkrafts-, miljö-, kvinno- och alternativrörelsen inte räcker. Det behövs en spjutspets in i de politiska beslutsorganen också." Men det är inte yrkespolitiker utan så kallade "barfotapolitiker" med endast få förtroendeuppdrag och korta riksdagsperioder partiet vill ha. Boken avslutas med partiprogrammet över 34 sidor. Genomgående lättillgänglig text även typografiskt, avsedd som information för en intresserad allmänhet. Lämplig även som referensbok.

Kenneth Kauppi

EKONOMI OCH NÄRINGSVÄSEN

ALTERNATIVKAMPANJEN. Inventering. Av Gunnel Brolin m fl. Jordens Vänner. 160 s. Ill litt.

Qad BN 0684005-55

Solidaritet med människor och natur håller ihop de företeelser som finns samlade inom den s k alternativrörelsen i Sverige. Målet är att skapa ett solidariskt och resursbevarande samhälle. Skriften inne-

håller en beskrivning av den utställning som fram till oktober 1982 turnerat runt landet, en presentation av det lokala arbetet och en omfattande men inte fullständig inventering av de alternativ som fungerar ute i samhällets olika sektorer. Bra bok-, telefon- och organisationslista medföljer. Många olika människor har deltagit i författandet varför språket varierar. Det är lättbegripligt och kräver inga speciella förkunskaper. Skriften riktar sig till en bred allmänhet. Fotona är många och anknyter till de presenterade alternativen i denna värdefulla skrift.

Kenneth Kauppi

MEDICIN

BRIEGHEL-MÜLLER, GUNNA. Eutoni och avspänning. Fysisk och psykisk spänningsjämvikt. Liber förlag. Övers fr fra av Birgitta Rudberg. Orig:s titel: Eutonie et relaxation. 150 s. Ill litt.

I'm BN 0683408-57

Eutoni är en populär terapiform inom New Age-rörelsen. Den vill med hjälp av kroppskännedom- och kroppsmetodövningar samt muskulär avspännings- träning skapa kroppslig och därmed också psykisk jämvikt och harmoni. Beröringspunkter finns med bla za-zen, tai chi chuan, autogen träning och Jacques Dropsys idéer. En av eutonins förgrundsgestalter, Gerda Alexander, rekommenderar denna grundläggande läro- och handbok i eutoniövningar. Jag instämmer. Paramedicinska yrkesgrupper – framför allt sjukgymnaster –, rytmik- och danslärare, vissa idrottsmän samt anhängare av New Age-rörelsen torde utgöra de viktigaste målgrupperna. Från praktisk synpunkt är innehållet ypperligt, inte minst tack vare 250 konturrerade textillustrerade figurer. Terapiskolans teoretiska grund borde dock ha beretts större utrymme. Även litteraturförteckningen (drygt 1 s) kunde ha varit utförligare. Skriften är den första i sitt slag på svenska.

Bengt Bengtsson

WENDELBERGER, ELFRUNE. Läkaväxter i färg. Några vanliga läkaväxter i färg, deras utbredning, läkande förmåga samt användning. Bonnier Fakta. Övers fr ty av Hans Kimberg. Orig:s titel: Heilpflanzen. 128 s. Ill reg.

Vd BN 0684385-EX

I boken beskrivs 85 svenska växter som tillskrivs en läkande förmåga på ett eller annat sätt. Varje ört, buske eller träd anges med sedvanliga latinska namn och med svenskt namn. Man skulle önska att svenska dialektnamn medtagits, då dessa ofta innehåller antydningar om växtens karaktär och läkande förmåga. Artens kännetecken, blomningstid och förekomst redovisas, varefter dess läkande delar och verkningsområde beskrivs. En del medicinska fackuttryck har inte blivit helt korrekt översatta. Illustrationerna är bokens styrka. Färgfotografierna är mycket bra. Genom att variera mellan närbild och avståndsbild har man i många fall lyckats fånga växtens speciella egenart. Boken är väl i paritet med övriga inom detta ämnesområde.

Lennart Ling

Detta kommer att bli en underbar dag. Allt kommer att flyta perfekt, löpa smärtfritt; Du kommer att finna glädje och nöje i att tala med var och en du möter; och inte en enda nedstämd eller obehaglig tanke eller föreställning kommer att tränga in i ditt medvetande.

Denna jungfruliga morgon är allting mycket gott. Allting är fulländat.

Du kommer att låta det förbli så genom att Jag hela tiden hjälper och leder dig genom att du är medveten om Mig och Min gudomliga närvaro genom att du åkallar Mig och med lugn och tillförsikt bidar Mig.

När du känner att du har nått gränsen när du inte orkar gå ett enda steg till, när livet tycks ha förlorat all mening – vilket underbart tillfälle att börja om från början, att vända blad, till en ny sida.

Detta är något som alla kan göra om de verkligen vill, om de kan svälja sin stolthet och i sann ödmjukhet acceptera att de i sig själva inte är någonting alls; att de bara trasslar till sina liv när de försöker klara av dem på egen hand; om de är villiga att överlåta sina liv åt Mig, låta Mig styra dem; inse att när de står under min kontroll är allting möjligt.

Tacka oupphörligt för denna nya dag för en ny möjlighet för ännu ett tillfälle att börja på nytt. Du behöver inte alls vara kvar i "förtvivlans trask" om du inte vill. Du kan låta dig upplyftas till högre höjder. Du kan vandra i det strålande ljuset med ditt hjärta fyllt av kärlek när du själv väljer att göra det: Det är du som måste välja, du måste fatta beslutet att ändra dig. Vad tänker du göra åt det?

Inse att Jag behöver dig, och när du är i ett deprimerat tillstånd stänger du Mig ute. Det är du som av egen fri vilja ska välja att vända dig till Mig igen, för kom ihåg – Jag kommer aldrig oombedd. Kalla på Mig – och Jag kommer att svara dig. Jag ska vara hos dig när du har svårigheter, Jag ska upplyfta dig, leda dig in på rätt väg, Jag ska leda varje steg du tar, Jag ska aldrig svika dig eller överge dig. Jag är alltid hos dig.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

Envar sin egen religionsstiftare

Vore min håg åt religionsstiftarhållet, skulle jag grunda en ny religion och skriva en helig bok. Jag har idéer om hur en religion kan se ut.

Men nu blir det bara en baksidesartikel i denna tidskrift, en snabbskiss.

Inget är nytt under solen, sägs det. Lika litet som vår broder Jesus, Marias son, snappade upp sina idéer från intet, kan jag göra det. Jag har mycket från vedanta.

Nå, här är nu den nya religionen, som jag skulle ha grundat, blott min läggning varit åt det hållet:

Det dyrkansvärda är den universella medvetandesubstansen och inget annat, den andliga substans som utgör medvetandet hos allt som lever; den är Du, Ditt egentliga väsen, Din "boten", Ditt egentliga "jag". Denna substans skall vördas och vårdas, den skall älskas och skyddas – den, och endast den, är helig.

Det inre hos det levande skall vara föremål för vår ömhet, vårt intresse, vår tro.

Vi skall inte dyrka någon "Gud", om vilken vi ingenting vet. Inte heller skall vi dyrka någon människa, som påstås vara gud eller upplyst mästare, utan vi skall dyrka den substans som

genomströmmar allt, som finns i allt, eller som allting finns i, ja, det som vedanta kallar brahman (världsanden) och är lika med atman (den individuella anden).

Du är denna gudomliga ande. Du är helig. Ditt väsen skall vördas. Även om Du begår ogärningar, så finns Ditt heliga väsen kvar, fastän omedvetet om sin sanna identitet, okunnigt om sin helighet.

Vi skall dyrka den anden som är världens väsen. Denna religion kan vi ha, även om vi inget vet om de yttersta tingen. Ty att anden finns är vi medvetna om. Dyrkan av den heliga anden är en attityd, en värdering.

Denna dyrkan kan skapa fred mellan människor och mellan människor och djur. Den kan leda till medkänsla och medmänsklighet, till fullkomlig kärlek.

Vore jag lagd för att känna mig "upplyst" eller för att uppleva en guru-kallelse, då skulle jag författa skrifter och sprida min vision av sanningen. Men nu är jag en lat och bekväm välfärdssvensk. Så jag gömmer min vision i mitt hjärta, och glömmen den för det mesta.

SM

Nr 8, 1983

Pratima Bergman o Monica Seilitz: <i>Att gå över glödande kol</i>	2
Per Sellmann: <i>Vaddå? Glödande kol?</i>	5
Pratima Bergman: <i>Peggy Burkan undervisar</i>	8
SM: <i>Pratima, medmänniska</i>	10
SM: <i>Nytänkarna</i>	13
Gunnar Ståldal: <i>Ateism</i>	14
Sten Rodhe: <i>Zen och kristen djupmeditation</i>	20
Magnus Silfverstolpe: <i>Livsåskådning och metafysik</i>	22
Åsa Freij: <i>Fran Peavey vill få oss att kämpa</i>	24
SM: <i>Anders Ekströmer, förläggare</i>	26
Birgitta Fries-Ossiann: <i>"Och Gud är med i alla sammanhang"</i>	28
Åsa Freij: <i>Gruppmedvetenhet</i>	30
Peter R Meyer: <i>Jan Fridegård, författare och spiritualist</i>	34

SÖKAREN

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansv. utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgatan 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054/ 11 16 89

Prenumerationspris:

Helår (10 nr) 102:-

Halvår 54:-

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonsspriser: (moms tillkommer):
Helsida 1 000:-, halv sida 600:-, små-
annonser, 20:- per spalt-cm, men
min 60:-.

Tryck Prinkipo, Stockholm

ISSN 0038-0504

Gör det själv:
en religion